

การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิด
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ชันทรร หิรัญเชาว์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2562

**The Development of Thai Dramatic Arts Performance and Creative Thinking
Skills Based – on Davies’s Concept for Lower
Elementary School Students**

Chanunthorn Hiranchaw

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Curriculum and Instruction
College of Education Sciences, Dhurakji Pundit University**

2019

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวิดส์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

เสนอโดย นางสาวชนันธร หิรัญเชาว์

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิฎริรัตน์ เมฆบัณฑิตกุล)

..... กรรมการ
(ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม้น โกศล)

วันที่ 2 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวีส์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น
ชื่อผู้เขียน	ชนันธร หิรัญเชาว์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองก่อ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวีส์ แบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวีส์ อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Thesis Title	The Development of Thai Dramatic Arts Performance and Creative Thinking Skills Based – on Davies’s Concept for Lower Elementary School Students
Author	Chanunthorn Hiranchaw
Thesis Advisor	Dr.Thunyakorn Chuaytukpuan
Department	Curriculum and Instruction
Academic Year	2018

ABSTRACT

The purposes of this research aimed 1) to compare before and after learning of thai dramatic arts performance skills based on Davies’s concept. 2) to compare creative thinking skill before and after learning based on Davies’s concept. 3) to compare learning achievement before and after learning based on Davies’s concept;and, 4) to study the student satisfaction towards in learning by based on Davies’s concept. The samples were 30 students in lower elementary of Watnongkor Community School under Chonburi Provincial Administrative Organization in second semester of academic year 2018 by cluster random sampling. The research instruments consisted of thai dramatic arts performance and creative thinking skill based on Davies’s concept in learning plan, student achievement test, thai dramatic arts performance skill test, creative thinking skill, and the student satisfaction towards in learning based on Davies’s concept. The collected data were analyzed by means, standard deviation and t-test for dependent sample and one sample t-test.

The research finding were summarized as follows:

1. After the experiment, an experimental group had average score of learning thai dramatic arts performance based on Davies’s concept result high before the experimental at .01 level of significance.

2. After the experiment, an experimental group had average score of creative thinking skill before and after learning based on Davies’s concept result higher than before the experimental at .01 level of significance.

3. After the experiment, an experimental group had average score of learning achievement before and after learning based on Davies's concept result higher than before the experimental at .01 level of significance.

4. After the experiment, an experimental group had average score of the student satisfaction towards in learning by based on Davies's concept result was high the experimental at .01 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จลุล่วงของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น” ดังนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ชันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน อย่างสุดซึ้ง สำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์เสียสละทุ่มเทเวลาให้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสอน ของอาจารย์ที่ทำให้ผู้วิจัยก้าวเดินอย่างมีจรรยาบรรณ ยึดมั่นในหลักของเหตุผลและความถูกต้องดีงาม ทั้งในเรื่องของการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาเล่าเรียน และเรื่องการใช้ชีวิต ซึ่งอาจารย์พร่ำสอนผู้วิจัย ให้มีจิตวิญญาณของความเป็น “ครู” โดยแท้จริง

ขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ และคณะกรรมการสอบร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ธิฎีรัตน์ เมฆบัณฑิตกุล และ ว่าที่ร้อยตรีดร.มนัส บุญประกอบ สำหรับความอนุเคราะห์ในการสอบวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย และการให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์รัตติยา สุทธิธรรม, ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระศักดิ์ จิตบุตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ศิววิเศษ, ครูสกวรัตน์ จรุงนันทกาล และ รองผู้อำนวยการศึกษาสุนิษา สาลีพวง สำหรับความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ ทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณบุพการี นางพิชญ์มากาญจน์ หิรัญเชาว์ “แม่” ผู้ซึ่งคอยเป็นที่ปรึกษาและคอยกำลังใจในทุกๆเรื่อง สนับสนุนทุนทรัพย์สำหรับการศึกษาให้ผู้วิจัยมาตลอด ทั้งชีวิต และเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยตัดสินใจที่จะศึกษาในระดับปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ในครั้งนี้

ชนนทร หิรัญเชาว์

สารบัญ

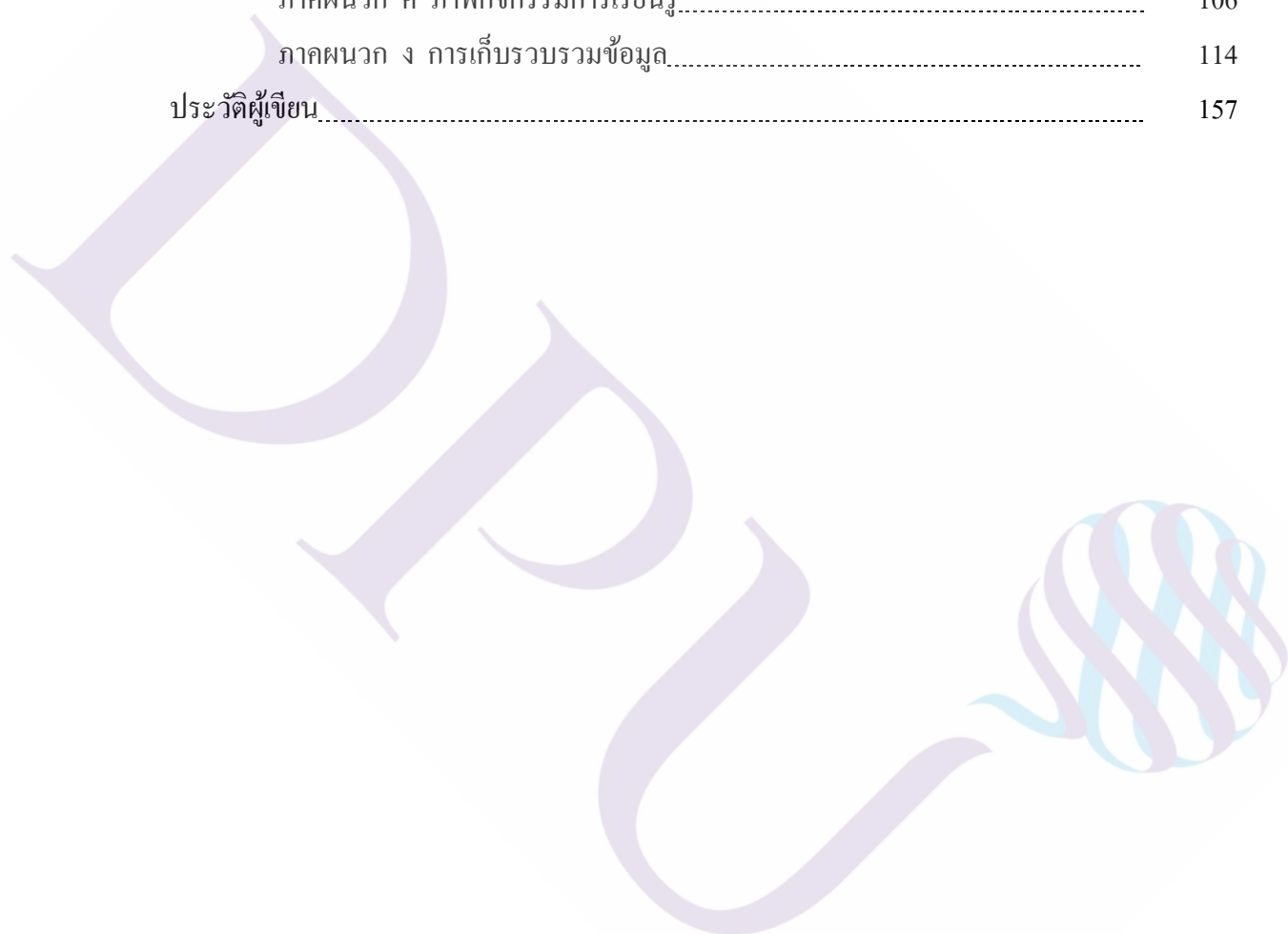
	หน้า
บทคัดย่อไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๑
สารบัญภาพ.....	๑๒
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 การเรียนนาฏศิลป์.....	9
2.2 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ.....	12
2.3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติเดวิส.....	21
2.4 ทักษะนาฏศิลป์.....	22
2.5 ความคิดสร้างสรรค์.....	24
2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	34
2.7 ความพึงพอใจ.....	40
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	54
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.4 รูปแบบการวิจัย.....	62
3.5 การดำเนินการวิจัย.....	62
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4.2 ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	68
4.3 ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	69
4.4 ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	70
4.5 ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	71
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	73
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	87
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือ.....	91
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมการเรียนรู้.....	106
ภาคผนวก ง การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ยแบบวัดความพึงพอใจ.....	61
3.2 แบบแผนการทดลอง.....	62
4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	68
4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	68
4.4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	69
4.5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ด้าน ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	69
4.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	70
4.7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	70
4.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์.....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....

4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะและดนตรีเป็นกิจกรรมที่สร้างสุนทรียภาพให้มนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ ศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย โดยเฉพาะด้านนาฏศิลป์ไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา ตั้งแต่เริ่มมีการสร้างชุมชนไทย และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นรูปแบบที่สามารถระบุ ลักษณะการแสดงได้อย่างชัดเจน ในสมัยกรุงสุโขทัยตามข้อความในประชุมจารึกที่ 1 หลักที่ 8 ที่ว่า “ ย่อมเรียงชั้นหมากชั้นพุลบุชาพิลม ระบุว่า รำ เต็น เล่นทุกฉัน” (กรมศิลปากร , 2546 , น.1) ทุกชาติ ทุกภาษา ต่างมีศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ประจำชาติตน และเป็นมรดกทางสังคมที่ เกิดจากการสร้างสรรค์มีการสืบทอดต่างๆ กันไปในบรรดาศิลปะที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของชาติไทย “ นาฏศิลป์ไทย “ นับว่าเป็นศิลปะที่มีความเด่นชัดที่สุด นาฏศิลป์ไทย หรือศิลปะที่แสดงออกทาง ลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งเกิดจากการปรุงแต่งกรีธาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์ โดยการนำกรีธาท่าทาง เหล่านั้นมาดัดแปลงให้อ่อนช้อยสวยงามวิจิตรพิสดารกว่าท่าธรรมชาติ มีความสอดคล้องกันกับเพลง ดนตรี และการขับร้องมุ่งให้รำได้อย่างงดงามโดยอาศัยหลักสำคัญในความงามของศิลปะซึ่งเป็นการแสดงจากการใช้มือ แขน ขา เท้า ลำตัว ใบหน้า ศีรษะมาบูรณาการด้วยกระบวนการทำรำเพื่อสื่อ ความหมายซึ่งเรียกว่าท่ารำ ผู้ชมได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินไปกับลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม และยังถือว่าเป็นภาษาหนึ่งที่จะอธิบายเรื่องราวใดๆ ได้ โดยวิธีการที่นุ่มนวลและแนบเนียน จนเป็นที่ กล่าวกันว่า นาฏศิลป์ไทยนั้นเป็น”ภาษาสากล”สามารถเห็นด้วยตาเข้าใจทันทีทันใด (เรณู โกสิยานนท์, 2544)

การเรียนนาฏศิลป์ไทยมีรูปแบบการแสดงออกที่มีท่าทางและท่ารำที่มีแบบแผนและ กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ดังนั้นการเรียนนาฏศิลป์ไทยและการแสดงออกทางนาฏศิลป์ไทยมีความจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องโดยเริ่มตั้งแต่การฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น ซึ่งเป็นท่ารำพื้นฐานในการปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์ไทยในชุดการแสดงต่างๆ ซึ่งมีกระบวนการท่ารำ ที่ใช้ภาษานาฏศิลป์ไทยมาเรียงร้อยให้เป็นกระบวนการท่ารำ สื่อความหมายตามบทร้องและทำนอง เพลง

ปัจจุบันการเรียนนาฏศิลป์ไทย และการปฏิบัติท่าทางนาฏศิลป์ไทย ไม่ได้ได้รับความ สนใจจากนักเรียน โดยเฉพาะความเข้าใจท่ารำของนาฏยศัพท์ ซึ่งส่งผลต่อการนำไปสู่การปฏิบัติท่า รำอย่างถูกต้องและสวยงาม ทำให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำได้ไม่ดีพอ ผิดกับอิทธิพลของวัฒนธรรม ต่างชาติที่เผยแพร่เข้ามาอย่างรวดเร็ว จึงทำให้นักเรียนบางคนเลือกที่จะสนใจนาฏศิลป์ไทยน้อยลง

เพราะได้รับวัฒนธรรมต่างชาติที่มีความสนุกสนานมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาพบว่าเนื้อหาความรู้และเวลาในการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย เพราะการเรียนกลุ่มสาระศิลปะ ประกอบด้วยวิชาทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย พื้นฐานการเรียนสาระวิชาดังกล่าวต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติมากๆ เนื่องจากนักเรียนขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ดี รูปแบบการเรียนการสอนนี้ในวิชานาฏศิลป์ไทยนี้ ควรเป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัยซึ่งมีดังนี้ 1)รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) มีหลักการสอนทักษะปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี มีความถูกต้องและมีความชำนาญ 2)รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) มีหลักการสอนมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่างๆกล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และชำนาญ และ 3)รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) มีหลักการสอนรูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยจำนวนมาก

ในการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ไทยมีหลากหลายแนวคิดแต่การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส(Davies'Instructional Model for Psychomotor Domain)น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะสามารถพัฒนานักเรียนในด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และทักษะการปฏิบัติซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นดูการสาธิต

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นผสมผสาน

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนา

ขั้นที่ 5 ขั้นสมบูรณ์

ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันนี้ สาระวิชาที่มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชาควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต แนวคิดหลักๆจะประกอบไปด้วยทักษะทางการคิด การสร้างสรรค์ การทำงาน

เป็นทีม การสื่อสารสารสนเทศและทักษะการเรียนรู้(วิจารณ์ พานิช,2555,น.19) นักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการเรียนรู้โดยเฉพาะทักษะความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนการสอนต้องจัดกลุ่ม ระดมความคิด และร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานของนักเรียน ทำให้ผลงานการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ที่ร่วมกันคิดของกลุ่มนักเรียนนั้น จะทำให้เกิดความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ ยืดหยุ่น และกว้างไกลกว่าการคิดคนเดียว นั่นคือ ความคิดสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะทำให้ผลงานมีคุณค่าและการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยควรส่งเสริมทักษะทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะปฏิบัติความคิดสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมต่อกิจกรรมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย สนใจเรียนแสวงหาความรู้และพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีอยู่แล้วให้เพิ่มยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจ การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับพัฒนาทักษะปฏิบัติอย่างละเอียดจากทักษะย่อยๆรวมเป็นทักษะใหญ่เป็นแนวคิดที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเข้าใจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความคิดนี้ไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส มีทักษะนาฏศิลป์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส มีทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย รวมทั้งศึกษาแนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่า ทักษะนาฏศิลป์ไทยที่ควรพัฒนาให้แก่นักเรียน คือ ทักษะการปฏิบัติ อีกทั้งทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ควรพัฒนา คือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนนาฏศิลป์ไทยที่เน้นการพัฒนาทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านี้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะนาฏศิลป์และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแนวคิดของเดวีส์ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน

ตัวแปรตามที่ศึกษา รวม 4 ตัว และได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดัง ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รวม 13 ห้อง จำนวน 450 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรีสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียนรวม 30 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ

2.2.1 ทักษะนาฏศิลป์ไทย

2.2.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์

2.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยมีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

3.1 ทักษะนาฏศิลป์ไทย

3.1.1 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย

3.1.2 นาฏยศัพท์

3.1.3 การตีบท

3.2 ระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลา 6 สัปดาห์ รวม 28 ชั่วโมง โดยทำการทดสอบก่อนเรียน 2 ชั่วโมง ดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ 24 ชั่วโมง และ ทดสอบหลังเรียน 2 ชั่วโมง

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของแนวของเดวิส (Davies' Instructional Model for Psychomotor Domain) หมายถึง การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกัน เป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและรวดเร็วขึ้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นดูการสาธิต เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนได้ฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทย โดยให้นักเรียนดูการสาธิตทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยๆ เมื่อนักเรียนได้ฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้งหมดแล้ว ครูจะแบ่งทักษะนาฏศิลป์ไทยเป็นย่อยๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นผสมผสาน ให้นักเรียนฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยเองโดยไม่มีครูสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากนักเรียนติดขัดจุดใด ครูจะคอยให้คำชี้แนะ

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนา เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ครูจะคอยแนะนำเทคนิคการฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นสมบูรณ์ ให้นักเรียนเชื่อมโยงทักษะนาฏศิลป์ไทยส่วนย่อยๆ ให้เป็นทักษะนาฏศิลป์ไทยที่สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์ไทยได้แล้วนั้น

ทักษะนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ความสามารถในการฝึกหัดทำนาฏศิลป์ไทยเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนนาฏศิลป์ไทยและนักเรียนต้องเริ่มจดจำจากการฝึกหัดทำเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่ภาษาท่า นาฏยศัพท์ โดยพิจารณาทักษะนาฏศิลป์ไทยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ คือ การแสดงท่าทางแทนคำพูด ใช้แสดงกิริยา หรืออิริยาบถ และใช้แสดงถึงอารมณ์ภายใน
2. นาฏยศัพท์ คือ ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ที่ใช้เกี่ยวกับการเรียกท่ารำ กิริยาที่แสดงมีส่วนศีรษะใบหน้าและไหล่ ส่วนแขนและมือ ส่วนของลำตัว ส่วนขาและเท้า
3. การตีบท คือ การแสดงท่ารำตามบทหรือ บทเจรจาหรือบทพากย์ควรคำนึงถึงความหมายของบท แบ่งเป็นการตีบทแบบธรรมชาติ และการตีบทแบบละคร

ทักษะความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดของแต่ละบุคคลที่สามารถปรับเปลี่ยนความคิดที่มีอยู่เดิม สู่ความคิดที่แปลกใหม่ โดยวัดจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การคิดประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง การออกแบบเลียนแบบท่าทางจากสิ่งต่างๆ และเกิดแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นผลจากการทำงานของสมอง ในส่วนที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกหรือสมองซีกขวา ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากการไม่ยึดติดกับกรอบความคิดเดิม กฎเกณฑ์เดิม ความคิดสร้างสรรค์คิดได้หลายแง่มุม คิดได้มากที่สุดเท่าที่จะคิดได้ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นการมองปัญหาในแนวกว้าง โดยวัดจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดกิลฟอร์ด มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดจากเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น
2. คิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว
3. คิดยืดหยุ่น (Flexibility) เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายทางอย่างอิสระ และความสามารถในการตัดแปลงความรู้หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆด้าน

4. คิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นผลงานที่สมบูรณ์ขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ที่ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 4 ด้าน กล่าว คือ 1) ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การประยุกต์ใช้ และ 4) การวิเคราะห์

ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ สนใจ กระตือรือร้นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ประกอบไปด้วยประเด็นการประเมิน 2 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาสาระ และ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประเมินโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนนำทักษะและความสามารถเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองได้ อีกทั้งผู้วิจัยยังหวังให้งานวิจัยนี้เป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ เดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอสาระดังต่อไปนี้

2.1 การเรียนนาฏศิลป์

2.1.1 ความหมายของนาฏศิลป์

2.1.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์

2.1.3 การจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

2.2 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ

2.2.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ

2.2.3 การสอนทักษะปฏิบัติ

2.3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

2.3.1 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์

2.4 ทักษะนาฏศิลป์

2.5 ความคิดสร้างสรรค์

2.5.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

2.5.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

2.5.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

2.5.4 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.5.5 การวัดความคิดสร้างสรรค์

2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6.2 เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7 ความพึงพอใจ

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจในการเรียนรู้

2.7.2 องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

2.7.3 แบบวัดความพึงพอใจ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การเรียนนาฏศิลป์

2.1.1 ความหมายของนาฏศิลป์ มีผู้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

นาฏ ความหมาย ตามพจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย (2543,น.285) หมายถึง เกี่ยวกับการพ้อนรำ, เกี่ยวกับการแสดงละคร

นาฏ ความหมายตามพจนานุกรมไทยฉบับทันสมัย (2543,น.285) หมายถึง การเคลื่อนไหวอวัยวะ,นางละคร การพ้อนรำ หรือ ความรู้แบบแผนของการพ้อนรำ

ศิลปะ เป็นคำภาษาสันสกฤต (ส.ศิลปะ; ป.ศิลปะ ว่า มีฝีมืออย่างยอดเยี่ยม)ซึ่งหมายถึง การแสดงออกมาให้ปรากฏขึ้นอย่างงดงามน่าพิงชม ก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Arts”(อมรา กล่าวเจริญ,2542,น.1)

ดังนั้นเมื่อประมวลทั้งสองคำมารวมเป็นคำว่า“นาฏศิลป์” ที่นักวิชาการให้ความหมายไว้น่าสนใจ คือ นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์โดยประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีตและมีแบบแผน ให้ความรู้ ความบันเทิง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความรุ่งเรืองของชาติได้เป็นอย่างดี (สุมิตร เทพวงศ์, 2542,น.2)

นาฏศิลป์ หมายถึง การร่ายรำในสิ่งที่มนุษย์เราได้ปรุงแต่งจากธรรมชาติให้สวยงามสดงงามขึ้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายถึงแต่การร่ายรำเพียงอย่างเดียว จะต้องมีคนตรีเป็นองค์ประกอบไปด้วยจึงจะช่วยให้สมบูรณ์แบบตามหลักวิชานาฏศิลป์ (อาคม สายาคม, 2545,น.15)

นาฏศิลป์ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า นาฏ กับคำว่า ศิลป์ คำว่านาฏ หมายถึง การพ้อนรำ การแสดงละคร ดังนั้นคำว่านาฏศิลป์ มีความหมายว่า การพ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นให้สวยงามโดยอาศัยธรรมชาติเป็นแบบอย่าง (ลัดดา พันสนอก,2542,น.2)

นาฏศิลป์ หรือ นาฏยศิลป์ หมายถึง ศิลปะการพ้อนรำทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น รวมทั้งละคร รำ โขน หนังใหญ่ ฯลฯ ปัจจุบันมักมีคนคิดชื่อใหม่ให้ดูทันสมัยคือ นาฏกรรม สังกิตศิลป์ วิพิธทัศนาศาสตร์ และศิลปะการแสดง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันเพราะเป็นคำที่ครอบคลุมศิลปะแห่งการร้อง การรำ และการบรรเลงดนตรี (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2543, น.12)

อาคม สหายคม (2509, น.1) กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การพ็อนรำ ซึ่งสอดคล้องกับ ฐนิต อยู่โพธิ์ (2516, น.1) ที่กล่าวว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ความชำนาญในการละคร พ็อนรำ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น.576) นิยามคำว่า นาฏศิลป์ “ เป็นศิลปะแห่งการละครหรือการพ็อนรำ ” นอกจากนี้ ยังมีนักการศึกษาและ ท่านผู้รู้ได้ให้นิยามความหมายของนาฏศิลป์แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. ความชำนาญในการละครและพ็อนรำ
2. ศิลปะการละครหรือการพ็อนรำของไทย
3. การร้องรำทำเพลงเพื่อให้เกิดความบันเทิงเรงใจ
4. การพ็อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น โดยการเลียนแบบทำธรรมชาติด้วยความประณีต
5. ศิลปะการพ็อนรำหรือความรู้แบบแผนของการพ็อนรำซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความงามอย่างมีแบบแผน

นาฏศิลป์ หมายถึง ศาตราและศิลป์แห่งการพ็อนรำหรือความรู้แบบแผนของการพ็อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม ความบันเทิง อันโน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงของดนตรี และการขับร้องเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น หรือเรียกว่า ศิลปะของการร้องรำทำเพลง

ดังนั้นความหมายของนาฏศิลป์กล่าวโดยสรุป หมายถึง ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น และอื่น ๆ รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ ฯลฯ โดยประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีตและมีแบบแผนที่สวยงาม ให้ความรู้ ความบันเทิงที่ต้องมีดนตรีเป็น

2.1.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ที่แสดงให้เห็นถึงระดับจิตใจสภาพความเป็นอยู่ความรู้ความสามารถ ความเป็นไทย ความเจริญรุ่งเรืองวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ดังที่ เรณู โทศินานนท์ (2544,น.6)

นาฏศิลป์ไทย แสดงความเป็นอารยประเทศบ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองดีก็ด้วย ประชาชนมีความเข้าใจศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งมีค่าเป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ ให้ไปในทางที่ดี เป็นแนวทางนำให้คิดให้กำลังใจในการที่จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองสืบไปซึ่ง นาฏศิลป์เป็นแหล่งรวมศิลปะ ประกอบด้วยศิลปะประเภทต่างๆ มาเกี่ยวข้องสอดคล้องกัน เช่น ศิลปะการเขียน การก่อสร้าง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และวรรณคดี ศิลปะแต่ละประเภทได้จัดทำกันด้วยความประณีตสุขุมทั้งนี้ก็เนื่องด้วยศิลปะเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของชาติ มนุษย์ทุกชาติทุกภาษาต้องมีศิลปะของตนไว้เป็นประจำ นับแต่โบราณมาจนถึงทุกวันนี้ รวม

ความว่านาฏศิลป์มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น สร้างความเป็นแกนสารให้แก่บ้านเมืองด้วยกัน
ทั้งนั้น หนังสือเรียนนาฏศิลป์ไทย ม.3 (2559)

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์ไทยเป็นการศึกษาวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง นาฏศิลป์มีการแสดงออก
ทางท่าร่าที่อ่อนช้อยงดงามและแสดงอารมณ์ตามลักษณะของคนไทยที่แท้จริง และสื่อถึง
ความหมายของนักแสดงหรือนางร่าที่ได้ถ่ายทอดออกมาให้ผู้ชมได้รับชม โดยมีมนุษย์เป็น
ศูนย์กลางในการอนุรักษ์และสืบทอด นาฏศิลป์ยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่แสดงถึงระดับจิตใจ
สภาพความเป็นอยู่ความรู้ ความสามารถของคนไทยอีกด้วย

2.1.3 การจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ในระดับประถมศึกษา

ความหมายของการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์การจัดกิจกรรมการเรียนดนตรีและ
นาฏศิลป์ ครูต้องทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าดนตรีนาฏศิลป์ เป็นสิ่งน่าสนใจ น่าเรียน น่า
พอใจและประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เขาปรารถนา ชั่วโมงดนตรีและนาฏศิลป์ ควรเป็นชั่วโมงที่
เด็กมีความสุข ได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ ที่เขาพอใจประสบการณ์ที่เด็กได้รับควรเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ
(อรุวรรณ บรรจงศิลป์ และ อภรณ์ มาตรฐานศร, 2527)

การจัดการเรียนสอนดนตรีและนาฏศิลป์ให้ประสบผลสำเร็จ ครูจะต้องรู้วิธีสอนซึ่ง
เป็นหลักที่ควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนลองปฏิบัติก่อนแล้วให้ช่วยกันสรุปเป็นหลักการ โดยครูอาจใช้วิธีการ
แนะนำหรือสาธิตให้นักเรียนปฏิบัติแล้วให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลในการสรุปเป็น
หลักการ ครูมีหน้าที่ช่วยป้อนคำถามหรือชี้แนะแนวทางเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง

2. สอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ครูต้องให้ออกาสักเรียนในการคิดหรือ
แสดงออกในกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์บ่อยๆ เช่น การให้คิดทำทางประกอบเพลงประเภทต่างๆ
เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันทำจังหวะประกอบเพลงด้วยเครื่องประกอบจังหวะที่นักเรียนคิดหรือ
เลือกหาตามที่ได้คิดว่าเหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนแต่งเนื้อร้องเองเป็นต้น

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผสมผสานกัน ในการสอนแต่ละครั้งครูไม่ควร
มุ่งเน้นเนื้อหาหรือประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้นกิจกรรมเน้นการฟัง การร้อง
เพลง กิจกรรมเน้นจังหวะและกิจกรรมนาฏศิลป์ควรผสมกลมกลืนกันไปเพราะกิจกรรมต่างๆไม่
สามารถแยกกันได้อย่างเด็ดขาด เด็กจะร้องเพลงได้จะต้องผ่านการฟังมาก่อนต้องรู้จังหวะของเพลง
และถ้าจะรำหรือแสดงทำประกอบเพลงได้เด็กจะต้องร้องเพลงได้ก่อนมิฉะนั้นก็ไม่สามารถกำหนด
ท่าทางได้ถูกต้อง

4. สอนให้เชื่อมโยงกับสาระอื่นครูสามารถใช้กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์เป็นแกนใน
การเชื่อมโยงวิชาอื่นๆหรือบูรณาการการเรียนการสอนได้ เช่นครูสอนเพลงนกเมื่อนักเรียนร้องเพลง

นกได้รู้จังหวะและทำท่าบินแบบนกได้ครูอาจเชื่อมโยงไปถึงความรู้เรื่องนกชนิดต่างๆ โยงไปถึงสัตว์ต่างๆที่มีปีก ไม่มีปีก

5. การสอน โดยเน้นคุณลักษณะนิสัยจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนดนตรี นาฏศิลป์ ในระดับประถมศึกษาให้ได้มุ่งหมายเพียงให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อ กิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์เท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มุ่งเสริมสร้างลักษณะ นิสัยที่พึงประสงค์นักเรียนจะพัฒนาคุณลักษณะนิสัยได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียน การสอนของครูและความเอาใจใส่ของครู ครูจำเป็นต้องให้ความสนใจในเรื่องนี้ไปพร้อมๆกันกับ การให้ความรู้ ทักษะและเจตคติด้วยลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องเอาใจใส่ เช่น มารยาทใน การฟังและการแสดง สมาธิในการฟังหรือชม ความอดทน การทำงานร่วมกับคนอื่น การเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ดังนั้นการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ไทยที่เหมาะสมกับนักเรียน ครูต้องทำให้นักเรียนเกิด ความรู้สึกว่าอยากเรียนนาฏศิลป์เพราะเป็นสิ่งทำให้มีความสุข สนุกสนาน ผ่อนคลาย อีกทั้งเป็น การส่งเสริมเพื่อฝึกฝนทักษะความคิดสร้างสรรค์จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่หรือจากการ จินตนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นของนักเรียน ที่ได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆทำให้นักเรียนสนใจ ใส่ใจ และเป็น ชั่วโมงที่ทำให้นักเรียนมีความสุข และปรารถนาที่จะเรียนวิชานาฏศิลป์ต่อไป

2.2 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ

2.2.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ (Psychomotor skill)

ทักษะปฏิบัติมีความหมายใกล้เคียงกันกับทักษะ ในที่นี้ขอกล่าวถึงความหมายของทักษะ ปฏิบัติที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

เดวิส (Davies, 1971: 50-56) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี และเร็วขึ้น

แกรริสัน (Garrison, 1972, น.640) กล่าวว่า ทักษะเป็นแบบพฤติกรรมที่กระทำด้วยความ ราบเรียบ ถูกต้อง รวดเร็ว และแม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของตน

กาเย (Gagne, 1979) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) ว่าการปฏิบัติของ ทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ของกล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ

ซิมป์สัน (Simpson,1997) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางร่างกายของนักเรียนซึ่งเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกาย ในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลายๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวเกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมองต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัติสามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการฝึกฝน ถ้าหากได้รับการฝึกที่ดีจะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญและความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็วความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

ดี เซ โก (De Cecco,1986,น.309-319) กล่าวว่า ทักษะ คือ การกระทำที่สนองต่อสิ่งเร้า โดยการตอบสนองนั้นๆมีลักษณะต่อเนื่องกัน (Response Chains) การตอบสนองนั้นจะเป็นการประสานกันของการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ตั้งแต่ 2 ส่วนขึ้นไป (Movement Coordination) การตอบสนองนั้นๆมีการแสดงออกที่เป็นกระบวนการ

ส.วาสนา ประवालพฤษย์ (2537,น.5) ได้ให้ความหมายของทักษะไว้ว่า คือ ความชำนาญชำนาญ วิชาทักษะหรือเนื้อหาที่เป็นทักษะ หมายถึง วิชาที่จะต้องสอนให้เกิดความชำนาญ สามารถนำไปใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว ว่องไว ไม่ผิดพลาด วิชาเหล่านี้เปรียบเสมือนเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ต้องฝึกให้เกิดความชำนาญ จึงจะสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้ดี มีประสิทธิภาพ ความชำนาญจะเกิดขึ้นได้ ต้องฝึกปฏิบัติบ่อยๆและทำมากๆก็จะเกิดความชำนาญ เกิดทักษะขึ้น ทำนองเดียวกันกับวิชาทักษะปฏิบัติหรือเนื้อหาที่ประสงค์จะให้เกิดทักษะปฏิบัติ ก็ต้องใช้วิธีสอน โดยฝึกให้ผู้เรียนทำหลายๆบ่อยๆครั้ง จนเกิดความชำนาญ

ชูเกียรติ โพธิ์ทอง (2544,น.165) ให้ความหมายของทักษะว่า หมายถึง ความสามารถในการทำงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพในเวลาที่กำหนด ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและการเรียน บ่อยครั้งขึ้น ทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

วรพันธ์ เรืองโอชา (2546,น.22) ให้ความหมายของทักษะว่า หมายถึงความสามารถเฉพาะตัวซึ่งบุคคลนั้น สั่งสมประสบการณ์ไว้ในตนเอง โดยทักษะจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาจนเกิดความชำนาญ

ทิสนา เขมมณี(2547,น.308) ได้ให้ความหมาย ของทักษะปฏิบัติว่าเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถทำตามขั้นตอนได้ถูกต้องและรับรู้ขั้นตอนทั้งหมด ใช้ได้จริงในสถานการณ์ใหม่ๆ และให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะสามารถนำไปใช้ได้อย่างอัตโนมัติ

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551,น.64) ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือความสามารถความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และรวดเร็ว ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติ

สุนัชนา รักยินดีและ ณัฐรติ ผลผลาหาร (2557) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคลให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งซึ่งจะต้องใช้การปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ทักษะของบุคคลจะเกิดขึ้นได้ต้องฝึกบ่อยๆ ทำมาากๆ มีการทำซ้ำอยู่เป็นประจำและทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ หมายถึง การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดการเรียนรู้ ความชำนาญ ความถนัด ความคล่องแคล่ว ซึ่งจะต้องฝึกฝนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นทักษะในด้านใดก็ตาม

2.2.2 จุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติ

สุวดี สมถวิษ(2541,น.24) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการสอนทักษะปฏิบัติสรุป ได้ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคยกับเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สำคัญ
 2. ให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับการวางแผนเตรียมการและทดลองใช้เครื่องมือ ปฏิบัติการและการปฏิบัติต่างๆ
 3. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการสังเกต รวบรวมและตีความข้อมูลต่างๆที่ได้จากห้องปฏิบัติหรือฝึกปฏิบัติต่างๆ
 4. เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการเสนอรายงานผลการปฏิบัติที่ดี และมีความเหมาะสม
 5. เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการที่จะรวบรวมและสัมพันธ์แนวคิดหลักการและความรู้ต่างๆเข้าด้วยกันเพื่อมองภาพรวมของวิชานั้นๆ
 6. เพื่อประยุกต์หลักการทั่วไปเข้ากับสถานการณ์จริงในห้องทดลองหรือในการปฏิบัติภาคสนามอื่นๆ
 7. เพื่อให้เห็นปัญหาและพิจารณาถึงทางเลือกในการดำเนินงานปฏิบัติสิ่งต่างๆ
 8. เพื่อให้รู้วิเคราะห์ผลของการฝึกต่อสมมติฐานที่ตั้งไว้ และวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
 9. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติที่ดีและก่อให้เกิดความภูมิใจในงานอาชีพด้านต่างๆ
- วีระ ไทยพานิช (2551, น.15) กล่าวว่า การฝึก (Drill) หมายถึง การกระทำซ้ำหรือการทำแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะ (Skill) และการปฏิบัติ (Practice) คือการปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติย่อยๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำๆ จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่สำคัญได้แก่
1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงทำให้เข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้น
 2. เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดทักษะและเกิดการเรียนรู้ที่คงทนมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อลดความเบื่อหน่ายและสร้างความตื่นตัวให้กับนักเรียน
4. เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ประเมินตนเองว่าทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายได้หรือไม่
5. เพื่อให้ครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการสังเกตผลงานของนักเรียนที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ

6. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะและเกิดความชำนาญในสิ่งที่ได้ฝึกปฏิบัติซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

7. เพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง เช่นในกรณี “เพื่อสอนเพื่อน” เป็นต้น และก่อให้เกิดความสามัคคีมากยิ่งขึ้น

ออร์สทินและลาสเลย์ (Ornstein & Lasley II, 2000, p. 190) ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะปฏิบัติ ได้ข้อสรุปเป็นคำแนะนำในการปรับปรุงการใช้การฝึกและปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. ต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจนสำหรับพฤติกรรมต่างๆ ไปของนักเรียน กฎระเบียบเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนจัดการกับความต้องการของตนเองได้ เช่น การขออนุญาตไปห้องน้ำ หรือแนวทางการปฏิบัติงานที่ต้องทำเป็นประจำโดยที่ไม่รบกวนเพื่อนร่วมชั้น เช่น การเหลาดินสอ เป็นต้น

2. ครูควรเดินไปรอบๆ ห้องเพื่อดูแลและให้คำปรึกษานักเรียนขณะที่นักเรียนกำลังทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้นักเรียนรู้ว่าครูกำลังสังเกตพฤติกรรมของตนอยู่และในขณะที่เดียวกันครูก็พร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียนหากมีปัญหาเกิดขึ้น

3. ให้คำแนะนำ คำอธิบายและผลป้อนกลับแก่นักเรียน ยิ่งครูให้ความสนใจนักเรียนมากเท่าไร นักเรียนก็ยิ่งสนใจในการทำงานที่ครูมอบหมาย และครูต้องคอยสังเกตนักเรียน หากนักเรียนเกิดความไม่เข้าใจหรือสับสนเกี่ยวกับงานที่ทำให้ครูดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว

4. ใช้เวลาสำหรับการสอนและการสอนซ้ำเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น นักเรียนในระดับประถมศึกษาและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำควรได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับทักษะการเรียนอย่างเต็มที่

5. ให้นักเรียนได้ฝึกและปฏิบัติทั้งในช่วงระหว่างและหลังจากเกิดการเรียนรู้แล้ว

6. จัดให้มีการฝึกและการปฏิบัติที่มีความท้าทายและหลากหลาย การฝึก ปฏิบัติอาจเป็นเรื่องที่ทำให้นักเรียนเป็นทุกข์หรือเกิดการเบื่อหน่ายได้ ถ้าการฝึกปฏิบัตินั้นง่ายหรือยากเกินไปหรือให้ทำสิ่งเดียวตลอด

7. ให้นักเรียนตื่นตัวตลอดเวลาและมีใจจดจ่ออยู่กับงาน ครูต้องถามคำถามนักเรียนเป็นครั้งคราวโดยเรียกทั้งนักเรียนที่อาสาและไม่อาสาที่จะตอบ และครูต้องอธิบายเพิ่มให้แก่นักเรียนในข้อที่นักเรียนตอบผิด

8. ครูต้องใช้กิริยาท่าทางที่มีความตื่นตัวตลอดเวลา เพื่อการจัดการชั้นที่ดิถีขณะที่นักเรียนฝึกและปฏิบัติ

สุปราณี จิราณรงค์ (2551, น. 103-104) กล่าวว่า หลังจากสอนจบนักเรียนจะต้องมีงานทำ เช่น แบบฝึกหัด ใบงาน การบ้าน รายงานเดี่ยว กลุ่ม โครงงาน เป็นต้น ซึ่งครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจตรงกันทั้งห้องในสิ่งที่ครูมอบหมายให้

1. แบบฝึกหัด เป็นงานที่นักเรียนต้องรับผิดชอบทำหลังจากจบบทเรียนที่ ในระดับชั้นเล็กๆ เช่น ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนยังเล็กบางคนไม่สามารถทำงานด้วยตนเองจนสำเร็จได้ ครูควรให้ความช่วยเหลือโดยการทำแบบฝึกหัดไปพร้อมๆ กันทั้งห้อง โดยครูให้นักเรียนทั้งห้องช่วยกันคิด ช่วยกันตอบ ทำไปพร้อมๆ กัน แล้วครูเขียนสรุปเป็นคำตอบบนกระดานซึ่งจะเป็นผลดีที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเพิ่มขึ้นหลังสรุปบทเรียนแล้ว

2. การให้ทำงานกลุ่ม และ โครงงานต่างๆ ครูควรใช้เวลาที่พอเหมาะและมีการติดตามการทำงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมให้ความช่วยเหลือในเรื่องคำแนะนำ การแก้ปัญหาต่างๆ เป็นต้น ปัญหาต่างๆ อาจเกิดจากการหาแหล่งข้อมูลไม่ได้ ไม่รู้วิธีการทำ ซึ่งครูจะต้องเป็นผู้แนะนำชี้ทางให้นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกและปฏิบัตินั้น ครูต้องใช้กลวิธีต่างๆ เพื่อให้การฝึกและปฏิบัติเกิดผลมากที่สุด เทคนิคที่สำคัญ ได้แก่ ครูต้องคอยให้สังเกตการฝึกและปฏิบัติของนักเรียนและพร้อมที่จะช่วยเหลือทันทีที่นักเรียนมีปัญหาหรือเกิดข้อสงสัย รวมทั้งให้คำแนะนำ คำอธิบายหรือผลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการฝึกและปฏิบัติของนักเรียน นอกจากนี้กิจกรรมที่ครูฝึกต้องเป็นกิจกรรมที่ทำท่ายและหลากหลายและครูต้องใช้คำถามกระตุ้นอย่างสม่ำเสมอ

2.2.3 การสอนทักษะปฏิบัติ

การสอนทักษะปฏิบัติจะเน้นในเรื่องการฝึกทักษะหรือ (Psychomotor Domain) ให้นักเรียนฝึกฝน เพื่อผลแห่งการปฏิบัติได้ ทำได้แล้วยังช่วยเสริมจุดมุ่งหมายด้านความรู้และเปลี่ยนแปลง ทักษะที่ได้การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้จะรวมถึงการเรียนรู้ในห้องทดลอง (Laboratory) การสอบ แบบทดสอบ (Experimentation) และการฝึกฝน (Practical) ต่างๆ เป็นต้น (อรอุษา บุญบุรณะ, 2554, น. 25-26) การสอนเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติได้มีผู้เสนอวิธีการสอนไว้ ดังนี้

มาลินี จุฑะรพ (2539, น. 133) กล่าวถึงการสอนเพื่อให้เกิดทักษะว่าควรดำเนินการให้ครบ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นให้ความรู้ในการฝึกทักษะเรื่องใดก็ตามผู้ฝึกจะต้องให้ความรู้ที่ทักษะที่ฝึกนั้นมีขั้นตอนอย่างไร อาจใช้วิธีการบรรยาย สาธิต ให้ดูวีดิทัศน์หรือสไลด์ประกอบคำบรรยาย

ขั้นที่ 2 ขั้นให้ลงปฏิบัติในการฝึกทักษะจะต้องให้ทั้งความรู้และให้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความถูกต้องละยืนยันว่าปฏิบัติได้จริง

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ทดสอบความถูกต้องรวดเร็ว ในการฝึกทักษะที่ดีจะต้องมีการ ทดสอบว่า ทำได้ถูกต้องรวดเร็วเพียงใด ผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะ ดังกล่าวได้ โดยอัตโนมัติหรือไม่เพียงใด ถ้ากระทำได้ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่าบุคคลเกิดทักษะขึ้นแล้ว

ซิมป์สัน (Simpson : 1972) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความคงทน ผลของพฤติกรรมกระทำ สามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มี ทั้งหมด 7 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยการให้ผู้เรียนสังเกตการทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้น ๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะทำหรือแสดงทักษะนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือการแสดงทักษะนั้น หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำได้เอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายแล้ว ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเกิดความคิดใหม่ ๆ ในการกระทำ หรือปรับการกระทำนั้นให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

แฮร์โรว์ (Harrow, 1972, pp. 96-99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ โดยเริ่มจากระดับที่ ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ ระเบียบวิธีการสอน (Methodology) ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือ สังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

2. ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของ ผู้สอน หรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่างๆ ซึ่งช่วยให้ เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำการกระทำที่ ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

4. ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้น ได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

เดวิส (Davies, I.K.'s study) (อ้างถึงใน ทิศนา แขมมณี, 2545, น.244-245) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นดูการสาธิต ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้นักเรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ช้าหรือเร็วเกินไปกติก ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยๆ เมื่อนักเรียน ได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นผสมผสาน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยๆ โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากคิดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งนักเรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนา เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิคที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นสมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างชำนาญ จนออกมาเป็นผลงานการแสดงทางความคิดสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์แบบ

สุวดี สมถวนิช(2541,น.26)ได้นำเสนอรูปแบบของการดำเนินการสอนทักษะปฏิบัติมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ จุดหมายแรกของการดำเนินการสอนก็คือ วัตถุประสงค์ซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนในรูปของพฤติกรรมผู้เรียนหลังจากจบการเรียนรู้แล้ว และต้องกำหนด เรียงลำดับ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ผลดีที่สุด เช่น จากง่ายไปหายาก เป็นต้น

2. การทดสอบพฤติกรรมพื้นฐาน ในขั้นตอนที่สองของการดำเนินการก็คือ ผู้เสนอควรทราบความรู้และพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อน สิ่งที่ต้องเน้นในการทดสอบพฤติกรรมพื้นฐานนี้ควรเป็นการทดสอบทักษะทางปฏิบัติมากกว่าทางด้านทฤษฎี เพราะจะเน้นในการสอนของเราคือ การสอนทักษะการปฏิบัติ การวิเคราะห์พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียนอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่จะเพิ่มหรือตัดวัตถุประสงค์การสอน หรือจัดเตรียมกิจกรรมที่ต้องจัดเตรียมให้ผู้เรียนในบทเรียนใหม่นั้น หรือเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในกลุ่มได้

3. การเรียนรู้ในขั้นตอนที่สาม ซึ่งเป็นการตัดสินใจจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเตรียมและดำเนินการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การสอนที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบทเรียนทักษะปฏิบัติ นั้น ผู้สอนจะต้องพยายามให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้มีการฝึกฝนกันในระหว่างบทเรียน หลังจากที่ได้รับเนื้อหาความรู้ทางทฤษฎีที่จำเป็นต่อทักษะปฏิบัตินั้นเพียงพอแล้ว นั่นคือการจัดเตรียมและดำเนินการให้ผู้เรียน ได้ผ่านขบวนการเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั่นเอง

4. การประเมินผล การประเมินผลเป็นสิ่งที่จำเป็นในขั้นที่สี่ของการดำเนินการ เรียน การสอนเพื่อให้ผู้สอนได้ประเมินผู้เรียนว่า ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามที่ได้วางแผน ไว้ แล้วหรือไม่ วิธีการมากมายในการประเมินผลการเรียนรู้ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่นการสังเกต พฤติกรรมแบบฝึกหัดปากเปล่าและข้อเขียน การบ้าน การทำงานของผู้เรียนและผลงานที่ ผู้เรียน ได้ ทำขึ้น เป็นต้น และหากเป็นไปได้ควรจัดการให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเองด้วยความถูกต้องและ ซื่อสัตย์ จุดสำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินผลก็คือ เครื่องมือและวิธีการประเมินผลควร จะต้องสอดคล้องและตรงตามวัตถุประสงค์การสอนที่ตั้งไว้และเน้นอนที่สุด วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่สามารถประเมินผลได้

5. การปรับปรุงแก้ไข ในลำดับขั้นสุดท้ายเป็นขั้นตอนที่อาจเรียกว่าเป็นขั้นตอน ตรวจสอบ ปรับปรุงความถูกต้องการเรียนการสอน การปรับปรุงแก้ไขนี้จะกระทำได้จากข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขนั้นจึงเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ประเมินผลมาได้แล้ว ดำเนินการ ปรับปรุงให้ดีขึ้นเพื่อนำกลับไปใช้ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการเรียนการสอนของผู้สอน เพื่อเพิ่มพูน ประสิทธิภาพการเรียนของผู้เรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์(2546,น.101-103) เสนอการสอนเพื่อทำให้เกิดทักษะปฏิบัติ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติโดยต้องพิจารณาแยกแยะรายละเอียดของทักษะนั้นออกมา
2. ตรวจสอบความสามารถเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทักษะของนักเรียน ว่ามีอะไร เพียงใด ให้ ทดสอบการปฏิบัติเบื้องต้นง่ายๆตามลำดับก่อนหลัง
3. จัดการฝึกหน่วยย่อยต่างๆและฝึกหนักในหน่วยที่ขาดไปและอาจจะฝึกสิ่งที่เขาพอ เป็นอยู่แล้วให้ชำนาญเต็มที่และให้ความสนใจในสิ่งที่ยังไม่ชำนาญ
4. ขั้นตอนอธิบายและสาธิตทักษะให้ผู้เรียนเป็นการแสดงทักษะทั้งหมดการอธิบายและการ แสดงให้เห็นตัวอย่าง โดยให้ผู้เรียนดูภาพยนตร์หรือผู้เชี่ยวชาญแสดงให้ดูในขั้นต้นไม่จำเป็นต้อง อธิบายมากให้นักเรียนดูตัวอย่างและสังเกตเองเพราะถ้าอธิบายมากจะเป็นสิ่งที่รบกวนการสังเกต ของนักเรียนการภาพยนตร์สอนทักษะต่างๆนั้น ได้มีผู้สนใจศึกษากันมาก เช่น ใช้ภาพยนตร์ประเภท ภาพซ้ำของการกระโดดสูงของแซมเปียนสอนกระโดดสูง ใช้ภาพยนตร์สอนการตีเทนนิส ภาพยนตร์มีคุณค่าอย่างยิ่งในขั้นแรกของการเรียนและขั้นสุดท้ายของการเรียน เพราะเมื่อนักเรียนมี ทักษะในขั้นสูงแล้วก็อาจจะหันมาพิจารณารายละเอียดจากภาพยนตร์อีกครั้งหนึ่ง การใช้ภาพยนตร์ นั้นเมื่อดูแล้วควรอธิบายให้ผู้เรียนอธิบายเป็นคำพูดของตนเองและควรฉายให้ดูอีกครั้ง ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

5. ชั้นจัดการเพื่อการเรียนรู้ 3 ประการ คือ

5.1 จัดลำดับขั้นสิ่งเร้าและการตอบสนองให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามลำดับก่อนหลัง สิ่งใดที่เกี่ยวกันต้องจัดให้ติดต่อกัน

5.2 การปฏิบัติ ต้องจัดกำหนดเวลาของการปฏิบัติให้ดี จะใช้เวลาแต่ละครั้งนานเท่าใดหรือแต่ละครั้งจะมีการหยุดพักมากน้อยเพียงใด การฝึกฝนแต่ละอย่างอาจใช้ครั้งเดียวหรือหลายครั้งจะต้องพิจารณาให้ดี จะใช้การปฏิบัติแบบแบ่งปฏิบัติหรือฝึกแบบรวดเดียว นั้น ขึ้นอยู่กับขั้นต่างๆของการเรียนทักษะในขั้นสุดท้ายของการเรียนทักษะอาจจะใช้การฝึกฝนนานได้

5.3 ให้รู้ผลของการปฏิบัติการรู้ผลนั้นมี 2 อย่างคือ รู้จากคำบอกเล่าของครูผู้สอน และรู้ผลโดยตัวเองในขั้นแรกๆบอกว่าเขามีข้อบกพร่องอย่างไร แบบนี้เป็นกรรู้ผลจากภายนอก เป็นการบอกให้รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร พอนักเรียนก้าวหน้าไปถึงขั้นที่สองที่สาม คือ มีความชำนาญมากขึ้นเขาจะสังเกตตัวเองเป็นการรู้ผลจากตัวเองโดยดูจากผลของการเคลื่อนไหว

สรุปได้ว่า การสอนทักษะปฏิบัติของนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายและวิธีการที่แตกต่างกันไปตามรูปแบบวิธีที่จะปฏิบัติกับผู้เรียนตามวิชาที่ตนเองสอน ผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเตรียมจัดกิจกรรม ให้ความรู้ในการฝึกทักษะในเรื่องนั้นๆ โดยอาจใช้คำบรรยาย การสาธิต หรือให้ชมวิดีโอ เป็นต้น จากการศึกษาการสอนของนักวิชาการหลายท่านแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

2.3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส

2.3.1 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davie's Instruction Psychomotor Domain)

เดวิส (Davies, i.k.'s study) (อ้างถึงใน ทิศนา แจมณี, 2545, น.244-245) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นดูการสาธิต ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้นักเรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ช้าหรือเร็วเกินไปกติก ก่อนการสาธิต ครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกต ควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยๆ เมื่อนักเรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นผสมผสาน ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยๆ โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากคิดขัดจุดใด ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งนักเรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนา เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิคที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นสมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างชำนาญ จนออกมาเป็นผลงานการแสดงทางความคิดสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์แบบ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดของเควีส์ คือทักษะปฏิบัติด้านพฤติกรรม การใช้อวัยวะเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรมหรืองานทั้งปวง ซึ่งทักษะปฏิบัติเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างพุทธิพิสัยกับสิ่งเร้าภายนอก ตั้งแต่ขั้นการเรียนรู้ การพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองตามผู้ปฏิบัติ นำ การปฏิบัติและการตอบสนองที่ซับซ้อนการปฏิบัตินั้นจะพิจารณาวิธีปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ ทักษะส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวนมาก การฝึกให้นักเรียนสามารถทำทักษะย่อยๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น

2.4 ทักษะนาฏศิลป์

ในการจัดกิจกรรมการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ที่จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับความรู้ หรือฝึกทักษะปฏิบัติ ครูผู้สอนควรมีความรู้ในเรื่องต่อไปนี้

สาระนาฏศิลป์

นาฏศิลป์เป็นศาสตร์ที่มีเนื้อหาความรู้มากมายทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง

นาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล หนังสือเรียนนาฏศิลป์ (2551)

1. ลีลาท่ารำ หมายถึง กระบวนการเคลื่อนไหวของอวัยวะร่างกายของนักแสดงที่ออกมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ลีลาแทนคำพูด แทนอากัปกิริยาที่กำลังปฏิบัติอยู่ หรือสื่อถึงกิจกรรมที่เป็นเป้าประสงค์สำหรับการทำงาน เป็นต้น ท่ารำที่เข้ามามีบทบาทต่อการแสดงนั้น มาจากหลายแหล่ง เช่น นาฏยศัพท์ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และการตีบท

2. นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกท่าทางนาฏศิลป์ หรือการละคร การพ้องรำ การสร้างสรรค์ท่ารำที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ไทย ผู้แสดงจำเป็นต้องเข้าใจกระบวนการร่ายรำอันจะส่งผลถึงความประณีตของท่วงท่าที่สร้างสรรค์ของศิลปินที่ดงามลงตัวนาฏยศัพท์ที่บรมครูผู้เชี่ยวชาญได้สร้างสรรค์ไว้พอจะรวบรวมได้คือ นามศัพท์ กิริยาศัพท์ และนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง ภาษาที่ใช้สำหรับการสื่อสารของนักแสดงเพื่อให้เข้าใจโดยใช้ท่าทางนาฏศิลป์เป็นตัวสื่อไม่ใช่คำพูด เป็นอวัจนภาษาอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งนั้นคือภาษาใบ้ ส่วนใหญ่จะใช้อากัปกิริยาของอวัยวะร่างกายเป็นตัวสื่อสารเพื่อบอกอาการความต้องการให้ผู้รับสารเข้าใจในการสื่อสาร ภาษาท่าทางนาฏศิลป์มีปรากฏอยู่ในการแสดงละคร หรือบทระบำของละครไทยบางเพลงก็มี

กิริยาท่าทางที่ปรากฏออกมาทางอวัยวะของร่างกาย สีหน้าและอารมณ์ที่ปรากฏขึ้นมา สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ ท่าซึ่งใช้แทนคำพูด ท่าซึ่งเป็นอิริยาบถและกิริยาอาการและท่าซึ่งแสดงถึงอารมณ์ภายใน

4. การตีบท หมายถึง การใส่ท่าทางตามบทหรือบทเพลงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจตามความหมายและอารมณ์ของเพลง โดยทั่วไปเพลงที่จะนำมาประดิษฐ์ท่ารำจะต้องมี ๒ ลักษณะ คือ เพลงบรรเลง หมายถึง เพลงที่มีแต่ทำนองและจังหวะ ไม่มีเนื้อร้องประกอบ และเพลงมีบทหรือ หมายถึง เพลงที่มีทั้งทำนอง จังหวะ และเนื้อเพลงบรรยายอิริยาบถของตัวละครประกอบด้วย กรณีที่เพลงเป็นเพลงบรรเลงนั้น นักนาฏยประดิษฐ์ก็จะลดภาระของการใส่ท่ารำลง แต่ถ้าหากว่าเป็นเพลงที่ต้องใช้บทหรือประกอบ เช่น เพลงแม่บท เพลงกฤดาภินิหาร หรือจะเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ในโอกาสอันสมควร กล่าวคืออวยพรในโอกาสที่สำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นงานมงคล หรืองานในโอกาสพิเศษอื่น ๆ ถ้าหากบทเพลงมีเนื้อร้องก็เป็นความจำเป็นที่จะต้องให้การตีบทมาเกี่ยวข้องด้วยเช่นเดียวกัน จากประสบการณ์ของผู้เขียนเห็นว่า การใส่ท่ารำตามบทมีหลักสำคัญต้องทำความเข้าใจเป็นพื้นฐาน คือ ท่ารำที่เป็นแบบแต่โบราณ เช่น ท่ารำที่ปรากฏในการรำแม่บทใหญ่ แม่บทเล็ก และท่ารำที่เป็นท่าระบำ คือท่ารำที่ปรากฏในชุดการแสดงระบำต่าง ๆ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ทักษะนาฏศิลป์ คือการแสดงออกท่าทางทุกส่วนของร่างกายเพื่อเป็นการเลียนแบบธรรมชาติอย่างงดงาม สอดคล้องกับความหมายเพื่อสื่อสารแทนคำพูด กิริยาอาการ ความรู้สึกต่างๆ เพื่อสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งผู้แสดงและผู้ชม

2.5 ความคิดสร้างสรรค์

2.5.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ มีผู้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ไว้หลายประการ ดังนี้

แอนเดอร์สัน Anderson (1959,น.7) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยความคิดอย่างลึกซึ้ง ที่นอกเหนือไปจากความคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะภายในตัวบุคคลที่สามารถคิดได้หลายแง่มุม และผสมผสานจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์

กิลฟอร์ด Guilford (1956 : 128) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถด้านสมองที่จะคิดได้หลายแนวทางหรือคิดได้หลายคำตอบ เรียกว่า การคิดแบบอเนกนัย

ทอเรนซ์ Torrance (1962 : 16) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลิตผล หรือสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจจะเกิดจากการรวมความรู้ต่างๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์แล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นแต่ไม่จำเป็นสิ่งสมบูรณ์อย่างแท้จริง ซึ่งอาจออกมาในรูปของผลผลิตทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์

วอลลาซ และ โคแกน Wallach and Kogan (1965 : 13-20) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า หมายถึงความคิดโยงสัมพันธ์ (Association) คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ คนที่สามารถจะคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์เป็นลูกโซ่

มาเยสกี,นีวแมน และวู โคกี (Mayesky,Neuman and Wloodkowski 1985,น.3) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง แนวทางของการคิด หรือการกระทำบางสิ่งบางอย่าง ที่เป็นลักษณะเริ่มแรกสำหรับบุคคลอื่นและเน้นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับคนคิด หรือคนอื่น ๆ ซึ่งก็คือ มีหนทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาหรือการสร้างผลผลิตใหม่ๆ เช่น ทำรำ เนื้อเพลง โคลงกลอน เป็นต้น

อาร์โนลด์ Arnold (1988,น.92) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การกระทำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา หรือความสามารถในการคิดแบบเปิด คิดอเนกนัย และคิดในหนทางที่ไม่เหมือนกัน โดยความคิดสร้างสรรค์ต้องประกอบด้วย 4 อย่าง คือ คิดสิ่งใหม่ เป็นสิ่งสัมพันธ์กัน เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกัน และเป็นสิ่งที่ต้องประเมินผล

ณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ (2546,น.28) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถหรือกระบวนการทางสมองที่คิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดได้แปลกใหม่ คิดในลักษณะอนกนัยอันนำไปสู่การคิดและเชื่อมโยงผสมผสานให้เกิดสิ่งใหม่ รวมทั้งการคิดและการค้นพบการแก้ปัญหาใหม่ ตลอดจนความสำเร็จในการค้นพบทฤษฎีต่างๆ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่สร้างสรรค์และประโยชน์ต่อสังคม

ดวงพร พิทักษ์วงศ์ (2546,น.10) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดหลากหลายเชื่อมโยงสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ โดยการจัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ สัมผัสสิ่งแปลกใหม่เพื่อสร้างผลงานที่ไม่ซ้ำแบบใคร

ศิริกาญจน์ โกสุม และดารณี คำวังนัง (2546,น.74) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง จินตนาการประยุกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยี เป็นความคิดในลักษณะ ที่คนอื่นคาดไม่ถึงเป็นความคิดหลากหลาย คิดได้กว้างไกล เป็นไปได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ มี 3 ลักษณะกล่าวคือ

1. เป็นกระบวนการ หมายถึง ความรู้สึกไวต่อปัญหา
2. เป็นลักษณะของบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น
3. เป็นลักษณะของผลผลิต หมายถึง ผลงานที่สร้างสรรค์

ปาริชาติ อินทร์พยุง (2547,น.11) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสิ่งแปลกใหม่ได้หลายทิศทางและเมื่อพบปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างรวดเร็วด้วยวิธีการที่ดีเยี่ยม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม

นันทิยา น้อยจันทร์ (2548,น.279) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง ความสามารถที่เด็กสังเกตเห็น รับรู้ เข้าใจ และมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยคิดและทำได้ผลงานที่แสดงออก ตามความคิดของตน ซึ่งผลงานนั้นเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาดลอดจนพึงพอใจที่จะแสดงออกตามรูปแบบของเขา ดังนั้น ผลงานที่ทำตามแบบเลียนแบบและทำซ้ำๆ จึงถือว่าเด็กยังไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัย คือความคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดได้กว้างไกล อันจะนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลง ปรับปรุงจากความคิดเดิมผสมผสานทฤษฎี หลักการได้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ต้องเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ มีเหตุมีผลและสามารถสร้างให้เกิดผลงาน เพราะฉะนั้น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้จึงไม่นับว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์

2.5.2 ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์

ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

เซอร์ลอค Hurlock (1972, p.319) ได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถให้ความสนุกสนานและความพึงพอใจแก่นักเรียน มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของนักเรียนมาก ไม่มีอะไรที่ทำให้เด็กรู้สึกหดหู่น่าเท่ากับงานสร้างสรรค์ของเขาถูกตำหนิ ถูกดูถูกหรือถูกว่าสิ่งของที่เขาสร้างมานั้นไม่เหมือนจริง

เจอร์ซิล Jersild (1972, pp.153-158) กล่าวว่าไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการเรียนที่ส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมสุนทรียภาพ นักเรียนจะชื่นชมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่างๆ ที่เขาคิดขึ้นมาซึ่งผู้สอนควรทำเป็นตัวอย่าง โดยการยอมรับและชื่นชมในผลงานของนักเรียนการพัฒนาสุนทรียภาพแก่นักเรียน โดยส่งเสริมให้นักเรียนเห็นว่า ผลงานที่นักเรียนคิดหรือสร้างขึ้นมามีความหมายสำหรับตัวเขา และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่แปลกจากสิ่งธรรมดาสามัญ ให้ได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยินและหัดให้นักเรียนสนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

2. เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ การทำงานอย่างสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจ และลดความก้าวร้าว

3. สร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ในขณะที่นักเรียนทำงานผู้สอนควรสอนระเบียบและนิสัยที่ดีในการทำงานควบคู่ไปด้วยเช่น หัดให้นักเรียนรู้จักเก็บสิ่งของให้เป็นที่เป็นที่ ล้างมือเมื่อทำงานเสร็จ

4. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษานักเรียนส่วนใหญ่จะชอบทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เขาได้ใช้จินตนาการในการสร้างสิ่งใหม่ๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้จินตนาการของเขาในการพัฒนาการทดลองสร้างสิ่งใหม่เช่น ฝึกให้นักเรียนสมมติตนว่าเป็นนักก่อสร้างหรือสถาปนิก

มุสตี กูอุอินทร์ (2537, น.73) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ว่า

1. มีคุณค่าต่อสังคม คุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อสังคมนั้น ได้แก่ การที่บุคคลได้คิดและสร้างสรรค์ สิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์สุขและความก้าวหน้าของสังคมหรือหาวิธีแก้ไขจนกระทั่งประสบความสำเร็จและมีประโยชน์ต่อสังคม เช่น ความเจริญก้าวหน้าในด้านการเกษตร การคมนาคม ความเจริญด้านการแพทย์

2. มีคุณค่าต่อตนเอง ความสามารถในการสร้างสรรค์นั้นนับว่ามีคุณค่าต่อบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์เองด้วย เพราะการสร้างผลงานชิ้นใดขึ้นมาทำให้ผู้สร้างสรรค์มีความพึงพอใจและมีความสุข เช่น การที่เด็ก สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองจะสร้างความพอใจให้แก่เด็ก ไม่ว่าจะ

เป็นการวาดภาพ การต่อสิ่งของให้เป็นรูปร่างๆ การคิดเกมการเล่นที่แปลกใหม่ เด็กจะเกิด ความภาคภูมิใจในความสามารถของตนมั่นใจในตนเอง ซึ่งมีผลไม่ไปถึงแบบแผนบุคลิกภาพและความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมของนักเรียน

ณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ (2546,น.29) กล่าวถึง ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์ช่วยสร้างนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ทั้งยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา และยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เพื่อสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และช่วยให้เกิดความสะอาดสบายรวดเร็ว ประหยัดเวลาแรงงานและเศรษฐกิจเกิดความเจริญก้าวหน้าทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นลักษณะที่สำคัญควรได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้กับนักเรียน

สุวรรณ ก้อนทอง (2547,น.34) กล่าวถึง ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีความสำคัญต่อการสร้างบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจ การกล้าแสดงออกเป็นการเปิดโอกาสในการคิด สำรวจค้นคว้า และทดลองแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อจะได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสร้างความเจริญก้าวหน้าให้ประเทศชาติต่อไป

สรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญในการขับเคลื่อนตนเองให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิตและหนทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาชีวิตและการทำงาน ทำให้เกิดความสนุก พัฒนาสมองของคนให้มีความฉลาดเฉียบคมเพิ่มขึ้นสร้างความเชื่อมั่น ความน่านับถือและความพอใจในตัวเองขึ้นมา เมื่อใดก็ตามที่เราพัฒนาขีดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์จนสามารถเผชิญหน้าและแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ก็จะกลายเป็นผู้นำทางด้านความคิดและเกิดความภูมิใจในตนเองและสังคมตามลำดับ

2.5.3 องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยา และนักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้อย่างหลากหลายความคิดของแต่ละคนดังนี้

กิลฟอร์ด (Guilford,1997,น.125-143) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 องค์ประกอบ

1. ความคิดริเริ่ม (Originality)
2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)
3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)
4. ความคิดละเอียดละออ (Elaboration)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1967, pp. 145-151) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ไม่ซ้ำกันกับความคิดของคนอื่น และแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดจากเดิมที่มีอยู่แล้วให้แปลกแตกต่างจากที่เคยเห็น หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งที่ไม่เคยคาดคิด ความคิดริเริ่มอาจเป็นการนำเอาความคิดเก่ามาปรุงแต่งผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับ ซึ่งอาจเป็นความคิดครั้งแรกที่เกิดขึ้น โดยไม่มีใครสอนแม้ความคิดนั้นจะมีผู้อื่นคิดไว้ก่อนแล้วก็ตาม

2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 ความคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word Fluency) เป็นความสามารถในการใช้ถ้อยคำอย่างคล่องแคล่ว

2.2 ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดหาถ้อยคำที่เหมือนกันได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expression Fluency) เป็นความสามารถในการใช้วลีหรือประโยค กล่าวคือ สามารถที่จะนำคำมาเรียงกันอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้ประโยคที่ต้องการ

2.4 ความคล่องแคล่วในการคิด (Ideational Fluency) เป็นความสามารถที่จะคิดค้นสิ่งที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด เช่น ใช้คิดหาประโยชน์ของก้อนอิฐให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดซึ่งอาจเป็น 5 นาที หรือ 10 นาที

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของการคิดแบ่งออกเป็น

3.1 ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous Flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดได้หลายทางอย่างอิสระ ตัวอย่างของคนที่มีความคิดยืดหยุ่นในด้านนี้จะคิดได้ว่าประโยชน์ของหนังสือพิมพ์มีอะไรบ้าง ความคิดของผู้ที่ยืดหยุ่นสามารถจัดกลุ่มได้หลายทิศทางหรือหลายด้าน เช่น เพื่อรู้ข่าวสาร เพื่อโฆษณาสินค้า เพื่อธุรกิจ ฯลฯ ในขณะที่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะคิดได้เพียงทิศทางเดียว คือ เพื่อรู้ข่าวสาร เท่านั้น

3.2 ความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adaptive Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการดัดแปลงความรู้ หรือประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้าน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ผู้ที่มีความยืดหยุ่นจะคิดดัดแปลงได้ไม่ซ้ำกัน

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นได้ในทุกที่ ทุกเวลา ทุกโอกาส เกิดขึ้นอย่างมีกระบวนการที่แน่นอนเป็นระบบ สามารถเรียนรู้ฝึกฝนและควบคุมได้ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะใช้องค์ประกอบของกิลฟอร์ด 4 ด้าน ได้แก่ 1)ความคิดริเริ่ม 2) ความคล่องแคล่วในการคิด 3)ความยืดหยุ่นในการคิด และ 4)ความคิดเอียง

2.5.4 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

นักการศึกษาหลายท่านเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

กัมปนาท วัชรนามคม (2534,น. 67) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. ให้การยอมรับผลงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
2. สนับสนุนแนวความคิดใหม่
3. สนับสนุนให้นักเรียนได้ชมการสาธิตและได้ทำการทดลองด้วยตนเอง
4. กำหนดให้นักเรียนทำงานในลักษณะที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์
5. สนับสนุนงาน โครงการหรืองานวิจัยที่มีลักษณะที่เป็นความคิดสร้างสรรค์
6. จัดการเรียนการสอนที่เป็นแบบสืบเสาะหาความรู้
7. จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ความคิด จากภาพ
8. ผู้สอนจะต้องคิดสร้างสรรค์วิธีการสอนด้วยตนเอง
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนเริ่มและรับผิดชอบในการพิจารณาหัวข้อการเรียนที่นักเรียนสนใจและปรารถนาที่จะเรียน
10. ไม่นับงานที่เป็นที่มามากเกินไป
11. สนับสนุนการผลิตหรือการปรับปรุงเครื่องมือ
12. แสดงผลงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์ ซึ่งผลิตโดยนักเรียนอื่นให้นักเรียนในชั้นได้ทราบ
13. ส่งเสริมการแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์หลายรูปแบบ เช่นการทดลองศิลปะ และการประพันธ์ เป็นต้น
14. ส่งเสริมการสืบเสาะหาความรู้ การคิดค้น และการประดิษฐ์สิ่งใหม่
15. ปรับปรุงช่วงเวลาในการอภิปรายปัญหาต่างๆ ในชั้นเรียนให้เหมาะสม

อารี พันธุ์ณี (2540, น.71) กล่าวว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีอยู่ในกิจกรรมแทบทุกกิจกรรมในหลักสูตรหรือทุกมวลประสบการณ์ที่จัดให้แก่แก่นักเรียนเป็นต้นว่า กิจกรรมด้านศิลปะ การวาดภาพ ระบายสี กิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมด้านนาฏศิลป์ การร้องเพลง การเล่นเกม แสดงละคร ทุกชนิด งานปั้นกิจกรรมทางด้านภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้ต้องอาศัยเทคนิควิธีการและการจัด กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ซึ่ง อารี พันธุ์ณี (2540, น.162-195) ได้กล่าวถึงการส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. กิจกรรมทางภาษา การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน ไว้ด้วยกันและภาษายังเป็นสื่อในการแสดงออก ทางความคิดและการกระทำด้วยจุดมุ่งหมายในกิจกรรมนี้ คือ

1.1 ฝึกความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

1.2 ฝึกการแสดงออกทางความคิด

1.3 ฝึกความกล้าคิด กล้าพูด

1.4 ฝึกการบรรยายอย่างสร้างสรรค์

1.5 ส่งเสริมความคิดจินตนาการ

ตัวอย่าง เช่น กิจกรรมตั้งชื่อจากเรื่องสั้นให้มากที่สุด กิจกรรมแต่งเรื่องจากภาพ กิจกรรม เรียงคำเป็นความเรียง กิจกรรมปริศนาคำทาย เป็นต้น

2. กิจกรรมความคิดคำนึง กิจกรรมความคิดคำนึง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความคิด และการแสดงความรู้สึกต่อ สิ่งเร้าที่กำหนดให้ เพื่อฝึกให้เป็นคนกล้าคิด กล้าเล่นกับจินตนาการของตนเอง และพร้อมทั้งพยายาม สร้างจินตนาการให้เป็นผลสำเร็จหรือผลิตผลงาน ได้จุดหมายของกิจกรรมนี้คือ

2.1 ส่งเสริมความกล้าคิด กล้าเดาอย่างอิสระ

2.2 ส่งเสริมความคิดอ่อนกนัย

2.3 ส่งเสริมให้บรรยายความรู้สึก และความคิดของตน

2.4 ส่งเสริมความมีอารมณ์ขัน

2.5 ส่งเสริมจินตนาการ

2.6 ฝึกความไว้วางใจในการสังเกต

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น กิจกรรมสงสัยให้ทาย โดยให้ทายวัตถุในถุง กิจกรรมตั้งชื่อน้ำหอม กิจกรรมแต่งเรื่องจากหัวข้อที่สมมุติขึ้น เช่น หัวข้อ “แมวไม่กินปลา” เป็นต้น

3. กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะจึงไม่เพียงแต่ส่งเสริม การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ-ตาและการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ที่อาจมี เท่านั้น แต่ยังเป็นส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ ฝึกการรู้จักทำงานด้วยตนเอง และฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทั้งทางแนวคิดและการกระทำ ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะและนำไปสู่การเรียนรู้การเขียนอ่าน อย่างสร้างสรรค์ต่อไป จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้คือ

3.1 ส่งเสริมความคิดอิสระ

3.2 ส่งเสริมความมั่นใจ กล้าคิด กล้าแสดงออก

3.3 ส่งเสริมความคิดริเริ่ม ความละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องตัว หรือ ความคิดอ่อนกนัย

3.4 ส่งเสริมความคิดจินตนาการ

3.5 ส่งเสริมการรู้จักทำงานด้วยตนเอง

3.6 ส่งเสริมให้เด็กสร้างผลงานขึ้น

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพ เช่น วาดภาพความพอใจ การวาดภาพจากประสบการณ์ การวาดภาพจากการฟังนิทาน การวาดภาพเสียงเพลงหรือการวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด เป็นต้น

4. กิจกรรมสร้างสรรค์ทางการประดิษฐ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางการประดิษฐ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมให้เด็กคิดจินตนาการและสร้างจินตนาการออกมาเป็นผลงาน ดังที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่เพียงแต่คิดแล้วเฉย แต่คิดแล้วพยายามหาทางให้ความคิดเกิดเป็นผลงาน ขึ้นมา ดังนั้นการคิดประดิษฐ์จึงมักรวมเอาความคิดในเรื่องการต่อเติม ตัดออก ปรับขยาย ทำให้ใหม่ ทำให้เล็กลง แต่งเติมแต้มสี ทำให้เคลื่อนไหวได้หรือใช้แทนกันได้ สิ่งเหล่านี้จึงมักอาศัยการฝึกฝน ฝึกหัด ลงมือปฏิบัติจริงๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจ

4.1 ส่งเสริมความคิดและการถ่ายทอดออกมาเป็นผลงาน

4.2 ฝึกการแก้ปัญหา

4.3 ฝึกความขยัน ช่างคิด ช่างทำ

4.4 ส่งเสริมความเป็นนักประดิษฐ์ คิดค้น

4.5 ฝึกการทำงานด้วยตนเองตามลำพัง

ตัวอย่างกิจกรรมเช่น ให้นักเรียนคิดประดิษฐ์เศษวัสดุที่เลือกและแต่งเติม แต้มสีตามใจ

ขอบ

5. กิจกรรมสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และการเคลื่อนไหวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงสร้างสรรค์จินตนาการและถ่ายทอดออกมาอย่างอิสระ เป็นการบรรยาย เขียน หรือแสดงท่าทางและกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น ให้นักเรียนดูการแสดงแล้วบอกความรู้สึก หรือต่อเติมสิ่งที่ได้ดูให้สัมพันธ์กับประโยคต้น หรือการแสดงท่าทางตามจินตนาการของตน จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้คือ

5.1 ฝึกความซาบซึ้งในการดูการแสดงและสามารถแสดงออกด้วยการบรรยายแสดงท่าทางให้สมจริง

5.2 ฝึกจินตนาการในการแสดงตามบทที่กำหนด

5.3 ฝึกความกล้าในการคิด การแสดงออก

5.4 ฝึกความไวในการสังเกต

5.5 ฝึกความเชื่อมั่นในตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนดูการแสดงแล้วให้บอกหรือบรรยายว่า การแสดงที่ได้ดูทำให้นักถึงอะไร

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่จะพัฒนาโดยการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลายโดยเฉพาะกิจกรรมสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คือการจัดบรรยายกาสนักเรียนรู้สึกเป็นอิสระในการคิด พูด และแสดงการกระทำ โดยครูมีหน้าที่คอยกระตุ้นและให้คำแนะนำช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น

2.5.5 การวัดความคิดสร้างสรรค์

ทอเรนซ์ (Torrance, 1965) กล่าวว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กด้วยการระบุหัวข้อที่ใช้เป็นแนวทางในการสังเกตผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงได้ แม้จะไม่ตรงกับแบบทดสอบ เช่น การสังเกตความสามารถในการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์โดยปราศจากสิ่งเร้า

อารี พันธุ์ณี (2543, น.199-202) กล่าวว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์ ไม่เพียงแต่จะทำให้ทราบระดับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กและเป็นข้อมูลให้สามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและกิจกรรมให้สอดคล้องเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้สูงยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่ยังสามารถสกัดกั้นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วย นับว่าผลของการ

วัดความคิดสร้างสรรค์จะทำให้การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้สมบูรณ์ขึ้น สำหรับวิธีการวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น อารี พันธุ์มณี ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกเชิงสร้างสรรค์ศึกษาจากแบบต่างๆ ของความคิดจินตนาการ และได้ใช้วิธีการสังเกตเป็นวิธีการ วัดวิธีหนึ่งในหลายๆวิธี เช่นการวัดความคิดจินตนาการของเด็กจากพฤติกรรมการเล่น และการทำกิจกรรม โดยสังเกตพฤติกรรมการเล่นแบบ การทดลอง การปรับปรุงและตกแต่งสิ่งต่างๆ การแสดงละคร การใช้คำอธิบาย และบรรยายให้เกิดภาพพจน์ชัดเจน ตลอดจนการเล่านิทาน การแต่งเรื่องใหม่ การเล่น และคิดเกมใหม่ๆ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงความรู้สึกลับซึ่งต่อความสวยงาม เป็นต้น หรือใช้การสังเกตพฤติกรรมการเล่นที่บ้าน การตั้งชื่อแปลกๆ ลักษณะการเป็นผู้นำ การสร้างหรือต่อบล็อกของเด็ก เป็นต้น และมาเยสก็ยังสรุปข้อคิดไว้ว่า ไม่มีวิธีทดสอบวิธีใดวิธีเดียวที่จะวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ได้ครอบคลุมทุกด้าน และวิธีสอบหนึ่งๆ จะไม่สามารถวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ทุกวัย และทุกระดับชั้น

2. การวาดภาพ หมายถึง การให้เด็กวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด เป็นการถ่ายทอดความคิดเชิงสร้างสรรค์ออกมาเป็นรูปธรรมและสามารถสื่อความหมายได้ สิ่งเร้าที่กำหนดให้เด็กอาจเป็นวงกลม สีเหลี่ยม แล้วให้เด็กวาดภาพต่อเติมให้เป็นภาพ

3. รอยหยดหมึก หมายถึง การให้เด็กได้ดูภาพรอยหยดแล้วคิดตอบจากภาพที่เด็กเห็น มักใช้กับเด็กวัยประถมศึกษา เพราะเด็กสามารถอธิบายได้ดี

4. การเขียนเรียงความและงานศิลปะ หมายถึง การให้เด็กเขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนด และการประเมินจากงานศิลปะนักเรียน นักจิตวิทยามีความเห็นสอดคล้องกันว่าเด็กในวัยประถมศึกษา มีความสำคัญยิ่ง หรือเป็นจุดวิกฤติของการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เด็กมีความสนใจการเขียนสร้างสรรค์และแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ในงานศิลปะจากการศึกษาประวัติบุคคลสำคัญของนักประดิษฐ์ นักวิทยาศาสตร์เอกของโลก

5. แบบทดสอบ หมายถึง การให้เด็กทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์มาตรฐานซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัยเกี่ยวกับธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์มีทั้งใช้ภาษาเป็นสื่อ และที่ใช้ภาพเป็นสื่อ เพื่อเร้าให้เด็กแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบมีการกำหนดเวลาด้วย ปัจจุบันก็เป็นที่นิยมใช้กันมากขึ้น เช่น แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ด แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์ เป็นต้น

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์นั้นมีหลายวิธี เช่นการสังเกต การวาดภาพ รอยหยดหมึก การเขียนเรียงความ และแบบทดสอบ ซึ่งแต่ละแบบวัดความคิดสร้างสรรค์นั้นก็แตกต่างกันออกไป ครูสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของนักเรียน

เพื่อให้เห็นความชัดเจนของผลการวัดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์แบบการสังเกตและการวาดภาพ

2.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 73-79) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองค์ด้านต่างๆที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

ปราณี กองจินดา (2549, น. 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

พัฒน์พงษ์ สีกา (2551, น. 32) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเนื่องจากการได้รับประสบการณ์โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสามารถประเมินหรือวัดประมาณค่าได้จากการทดสอบ หรือสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง

ชวาล แพร์ตันกุล (2552, อ้างอิงในเอกภพ พรหมสุขธิริศ, 2560, น. 44) กล่าวว่า แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดที่วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถของสมองค์ด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน ยกเว้นการวัดทางรายการความถนัด และทางบุคคลกับสังคม สำหรับในโรงเรียนแล้วแบบวัดประเภทผลสัมฤทธิ์ที่จะวัดความสำเร็จในวิชาการเป็นส่วนใหญ่

สุทธภา บุญแซม (2553, น. 44) ได้ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย

ปนัดดา โภคพิพัฒน์ (2553, น. 37) ได้ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด

สุธีรา แก้วรุ่งเรือง (2555, น. 48) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสำเร็จในด้านความรู้ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆของสมองค์หรือประสบการณ์ที่

ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่างๆของแต่ละบุคคลสามารถวัดได้ด้วยการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ

ประนอม เมตตาวาที (2555, น. 60) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงผลของความรู้ความสามารถและทักษะที่นักเรียนได้จากการเรียนการสอนทั้งที่โรงเรียนที่บ้านสภาพแวดล้อมและแหล่งอื่นๆสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นริศรา คณานันท์ (2555, น. 38) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงคุณลักษณะความสามารถและประสบการณ์ของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนและเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทิสนา เขมมณี (2545) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงการเรียนทักษะปฏิบัติเดวิสสัน จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติย่อยๆเหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

อารยา เลียงสกุล (2559) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เป็นการจัดการกิจกรรมที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและเน้นทักษะปฏิบัติของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการฝึกปฏิบัติหลายๆครั้งจนเกิดความชำนาญ จึงส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

วิลสัน (Wilson 1971, pp. 643-696) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางด้านสติปัญญาในการเรียนและได้จำแนกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสติปัญญาในการเรียนระดับประถมศึกษาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. ความรู้ความจำด้านการคิด คือ พฤติกรรมในระดับนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1.1 ความรู้และความจำ เกี่ยวกับความจริงเป็นความสามารถที่ระลึกรถึงความจริงต่างๆที่นักเรียนเคยได้รับจากการเรียนมาแล้ว คำถามที่วัดความสามารถในระดับนี้จะเกี่ยวกับความจริง ตลอดจนความรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานที่นักเรียนได้สะสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว

1.2 ความรู้และความจำเกี่ยวกับศัพท์นิยามต่างๆนั้น เป็นความสามารถในการคิดหรือจดจำศัพท์นิยามต่างๆได้ โดยคำถามจะถามทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

1.3 ความสามารถในการใช้กระบวนการคิด เป็นความสามารถในการใช้ความจริงหรือนิยาม กระบวนการที่ได้เรียนมาแล้ว นำมาคิดเป็นลำดับตามขั้นตอนที่เรียนรู้

2. ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมใกล้เคียงกับพฤติกรรมระดับความรู้และความจำ เกี่ยวกับการคิดแต่ซับซ้อนมากกว่า แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับมโนคติ เป็นความสามารถที่ซับซ้อนมากกว่าความรู้และความจำเกี่ยวกับการหาความจริง เพราะมโนคติเป็นนามธรรมซึ่งประมวลจากความจริงต่างๆ ต้องอาศัยการตัดสินใจในการตีความหรือยกตัวอย่างใหม่ที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนในชั้นเรียนอย่างสิ้นเชิง มิฉะนั้นจะเป็นการวัดความจำ

2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ สรุปอ้างอิง เป็นกรณีทั่วไปเป็นความสามารถในการนำเอาหลักการและความเข้าใจเกี่ยวกับมโนคติจนได้แนวทางในการแก้ปัญหาได้แล้วนั้น ข้อคำถามเป็นคำถามที่เกี่ยวกับหลักการที่นักเรียนเพิ่งเคยพบเป็นครั้งแรกอาจจะเป็นพฤติกรรมในระดับการวิเคราะห์ก็ได้

2.3 ความเข้าใจในโครงสร้าง คำถามวัดพฤติกรรมระดับนี้เป็นคำถามที่วัดเกี่ยวกับคุณสมบัติของระบบและโครงสร้าง

2.4 ความสามารถในการเปลี่ยนรูปแบบปัญหาจากแบบหนึ่งไปเป็นอีกแบบหนึ่ง ความสามารถในการแปลข้อความที่กำหนดให้เป็นข้อความใหม่หรือภาษาใหม่ เช่น แปลจากภาษาพูดให้เป็นสมการทางตัวเลข แต่มีความหมายเหมือนเดิม ไม่รวมถึงกระบวนการแก้ปัญหา หลังจากแปลแล้วอาจกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ง่ายที่สุดของพฤติกรรมระดับความเข้าใจ

2.5 ความสามารถในการติดตามแนวทางของเหตุผล เป็นความสามารถในการอ่านและเข้าใจข้อความ ซึ่งแตกต่างไปจากความสามารถในการอ่านทั่วไป

2.6 ความสามารถในการอ่านและตีความโจทย์ ข้อสอบที่วัดความสามารถในขั้นนี้อาจคัดแปลงมากจากข้อสอบที่วัดความสามารถในขั้นอื่นๆ โดยให้นักเรียนอ่านและตีความโจทย์ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อความ ตัวเลข ข้อมูลทางสถิติ หรือกราฟ

3. การนำไปใช้ เป็นความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่นักเรียนคุ้นเคยเพราะคล้ายกับปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ในระหว่างเรียน หรือแบบฝึกหัดที่นักเรียนต้องเลือกกระบวนการแก้ปัญหา โดยดำเนินการแก้ปัญหาได้ไม่ยาก พฤติกรรมในระดับนี้ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นคือ

3.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาที่คล้ายกับประสบอยู่ระหว่างเรียนนักเรียนต้องอาศัยความสามารถในระดับความเข้าใจและเลือกกระบวนการแก้ปัญหาจนได้คำตอบออกมา

3.2 ความสามารถในการเปรียบเทียบ เป็นความสามารถในการค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล 2 ชุด เพื่อสรุปการตัดสินใจ ซึ่งในการแก้ปัญหาขั้นนี้อาจต้องใช้วิธีการวิเคราะห์และจำเป็นต้องอาศัยความรู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล

3.3 ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นความสามารถในการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องใน การหาคำตอบจากข้อมูลที่กำหนดให้ ซึ่งอาจต้องอาศัยการแยกข้อมูลที่เกี่ยวข้องออกจาก ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง พิจารณาว่าอะไรคือข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม มีปัญหาอื่นใดบ้างที่อาจเป็น ตัวอย่างในการหาคำตอบของปัญหาที่กำลังประสบอยู่หรือต้องแยกโจทย์ออกมาพิจารณาเป็นส่วนๆ ในการตัดสินใจหลายครั้งอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนได้คำตอบหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ

3.4 ความสามารถในการมองเห็นแบบลักษณะ โครงสร้างที่เหมือนกันและหา สมมาตร เป็นความสามารถที่ต้องอาศัยพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การระลึกถึงข้อมูลที่กำหนดให้ การเปลี่ยนรูป การจัดกระทำกับข้อมูลและการระลึกถึงความสัมพันธ์ นักเรียนต้องสำรวจหาสิ่งที่ ค้นเคยกันจากข้อมูลหรือสิ่งที่กำหนดจากโจทย์ให้พบ

4. วิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาที่นักเรียนไม่เคยเห็นมาก่อน หรือไม่เคยทำแบบฝึกหัดมาก่อน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นจะมีการพลิกแพลง แต่อยู่ในขอบเขตเนื้อหาวิชาที่ เรียน การแก้โจทย์ดังกล่าวต้องอาศัยความรู้ที่ได้เรียนมา รวมทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผสมผสาน กันเพื่อแก้ปัญหา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่เรียนรู้อะไรแล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 4 ด้าน กล่าว คือ 1) ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การประยุกต์ใช้ และ 4) การวิเคราะห์

2.6.2 เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิสาร์ตน์ ศิลปเดช (2542, น. 122) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ที่นิยมใช้กันมี 2 รูปแบบ คือ

1. แบบทดสอบปากเปล่า (Oral test) ใช้สำหรับการซักถามโต้ตอบกัน ซึ่งได้รายละเอียด มากแต่ก็ใช้เวลามาก เหมาะสำหรับผู้เข้าสอบจำนวนน้อย

2. แบบทดสอบแบบเขียนตอบ (Paper-Pencil test) เป็นแบบที่ให้ผู้เข้าสอบได้เขียน คำตอบลงบนกระดาษ นิยมใช้เมื่อมีผู้เข้าสอบจำนวนมากและมีเวลาจำกัด ลักษณะของแบบทดสอบ ชนิดนี้แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความเรียง (Essay type) หรือแบบปลายเปิด คือ ผู้ตอบได้เรียบเรียงความคิด เหตุผล เจตคติ ความรู้สึกต่างๆ ได้โดยอิสระ ภายใต้หัวข้อหรือคำถามที่กำหนด ซึ่งใช้วัด ความสามารถในการสังเคราะห์ได้ดี

2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed response type) เป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบถูกไว้ให้ ภายใต้งี้อื่นๆที่กำหนดอย่างจำกัด โดยทั่วไปยังแบ่งได้อีกหลายแบบ เช่น แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่และแบบเลือกตอบ

2.3 แบบทดสอบการปฏิบัติ (Performance test) เป็นการทดสอบให้ผู้เข้าสอบได้ แสดงพฤติกรรมออกมา โดยลงมือปฏิบัติจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การทดสอบความสามารถ ในทางช่าง ทางดนตรี ทางกีฬา เป็นต้น

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2553, น. 96) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้ถูกทดสอบหรือนักเรียนแสดง พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาให้ครูสังเกตได้และวัดได้ ดังนั้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ซึ่งถือว่าเป็นสติปัญญาของมนุษย์ว่ามีความรู้ หรือไม่เพียงใดที่ซ่อนแฝงอยู่ในตัวบุคคลทั้งในด้านพฤติกรรมความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การ นำไปใช้ และอื่นๆ แบบทดสอบถ้าใช้เกณฑ์ การแบ่งตามลักษณะการตอบแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง คือแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและใช้ทั่วไปในสถานศึกษาลักษณะ เป็นแบบทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งได้ 2 ชนิดคือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาแล้วให้ผู้ตอบ เขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้นๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้เขียน ตอบสั้นๆหรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดข้อ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้าง ขว้างเหมือนแบบทดสอบอัตนัยแบบทดสอบนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบถูก – ผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึงแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพมาตรฐาน

ชวาล แพรัตกุล (2552, น.112) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็น แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียน ไปแล้ว ซึ่งมักเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วย กระดาษและดินสอ (Paper and Pencil Test) แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบของครู (Teacher made test) หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อวัดความเจริญงอกงามในการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ของ นักเรียนที่ได้เรียนในห้องเรียน ว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมที่ตรงไหนจะได้สอนซ่อม เสริม หรือวัดความรู้พร้อมที่จะขึ้นบทเรียนใหม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้นแต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น เพื่อใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลสำหรับการประเมินค่าของการเรียนการสอนแบบทดสอบมาตรฐาน จะมีคู่มือประกอบการสอบและมีมาตรฐานในการแปลคะแนน สามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาการศึกษา

สมนึก ภัททิยธนี (2553, น. 73 – 79) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น ที่นิยมใช้กันมี 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test)
2. ข้อสอบแบบกาถูก – ผิด (True-false Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก – ผิด, ใช่ – ไม่ใช่, จริง – ไม่จริง, เหมือนกัน – ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์และถูกต้อง แล้วให้เติมคำหรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบตอบสั้นๆ มีการเขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบที่ต้องการ โดยการตอบอย่างสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะจับคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) คำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในส่วนของตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง มีคำถามให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่นๆ

จากการศึกษาเอกสารที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายแบบที่ครูสร้างขึ้นกับแบบทดสอบมาตรฐานทั้งในปรนัยและอัตนัยที่ดีและหลักในการสร้างวางแผนการออกแบบ สามารถเป็นแนวทางให้ครูได้นำไปใช้ในการสร้างข้อสอบในวิชาที่สอนได้ และครูต้องเข้าใจหลักการและวิธีการในการออกข้อสอบแบบต่างๆ โดยจะต้องออกแบบทดสอบให้

เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ระดับชั้นและความสามารถของนักเรียนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการวัดผลการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบได้แก่ ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง ข้อสอบแบบกาถูก – ผิด ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ ข้อสอบแบบจับคู่ ข้อสอบแบบเลือกตอบ ทั้งนี้ขึ้นกับวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย (Multiple Choice Test)

2.7 ความพึงพอใจ

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจในการเรียนรู้

ความหมายของความพึงพอใจ ความพึงพอใจตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือลบ ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ ความเชื่อ ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

มอส์ (Morse,1958, p.19) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

วรูม (Vroom, 1964, p.8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้นทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้นและทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542, น.28 – 29) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ เป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดีและสำเร็จจนเกิดเป็นความภูมิใจและได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆตามที่หวังไว้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, น.775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

กัลยา ทองอ้วน (2552, น.34) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวกดังนั้นพอกกล่าวสรุปได้ว่าความพึงพอใจที่มีต่อการศึกษาหมายถึงความรู้สึกพอใจชอบในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงการและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุ ผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งสามารถเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.7.2 องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้

นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ดังนี้

วรูม (Vroom,1964, p.90) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในแต่ละด้านที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นลักษณะของความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล องค์ประกอบทางความรู้สึกนี้มี 2 ลักษณะคือ ความรู้สึกทางบวก ได้แก่ ชอบ พอใจ เป็นใจ และความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รังเกียจ

2. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive component) สมอบของบุคคลรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆที่ได้รับ เกิดเป็นความรู้ ความคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือสภาพการณ์ขึ้น องค์ประกอบทางความคิดเกี่ยวข้องกับการพิจารณาที่มาของทัศนคติออกมาว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นการที่จะกระทำ หรือพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่มาของทัศนคติ

ทองอินทร์ ภูมิประสาท (2547 :57) ได้กล่าวถึงแนวคิดของแฮทฟิลด์ (Hayfield and Human, p. 1998) ที่ได้พัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุกสนาน
3. สภาพโล่ง/สภาพสลับ
4. ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย
5. ความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล
2. มาก/น้อย
3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
4. เป็นทางบวก/เป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบด้านการเลื่อนตำแหน่ง ประกอบด้วย

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม
2. เชื้อถือได้/เชื้อถือไม่ได้
3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ
4. เป็นเหตุเป็นผล/ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านนิเทศ/ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย

1. อยู่ใกล้/อยู่ไกล
2. ยุติธรรมแบบจริงใจ/ยุติธรรมแบบไม่จริงใจ
3. เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร
4. เหมาะสมทางคุณสมบัติ/ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานแลเพื่อนร่วมงาน/ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน
3. สนุกสนานร่าเริง/ไม่สนุกสนานร่าเริง
4. น่าสนใจ เอาจริงเอาจัง/ดูเหน้อยหน้า

กิตติยวดี บุญเชื้อและคณะ (2540, น.11 – 25) พบว่า องค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กๆ ดำเนินไปอย่างมีความสุข ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการคือ

1. เด็กแต่ละคน ได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจ และสมองเด็กเหล่านี้ควรจะมีสิทธิ์ที่จะเป็นตัวของตัวเองของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิดมีความสนใจ ในสิ่งต่างๆ มีความรู้สึก รัก โกรธ เสียใจ หรือดีใจ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ มีความสามารถเฉพาะตัว มีจุดเด่น มีจุดด้อย ที่แตกต่างไปจากคนอื่น มีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่อย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดคือ เด็กไม่ใช่ทาสรองรับอารมณ์ของใคร เขาควรจะได้มีโอกาสเลือกอนาคตของเขาเอง ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู หรือวงศาคณาญาติ ควรจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่ผู้ออกคำสั่งและให้คำแนะนำ ไม่ใช่บงการการตัดสินใจเลือกการเรียนรู้เพื่อดำเนินชีวิตของเขา ควรจะเป็นสิทธิ โดยชอบธรรมของเขา เมื่อเด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจ และสมองเพียงแต่อ่อนเยาว์กว่าผู้ใหญ่ทั้งหลาย เขาย่อมต้องการที่จะมีความสุขในชีวิตความต้องการของเขาอาจเป็นเพียงเรื่องพินิจๆ ไม่ซับซ้อน เขาต้องการชีวิตที่ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใสต้องการมีจิตใจที่เบิกบาน สดชื่น มีร่างกายแข็งแรง มีพลังทั้งทางกายและทางใจ ที่จะพัฒนาตัวเองไปสู่ความมีศักยภาพทางการคิดและสติปัญญา มีสุขภาพที่ดีและมีความหวังในชีวิต

2. ครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อน โยนต่อเด็กทุกคนโดยทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎี แห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กทุกคน เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของเด็กแต่ละคน และเปิดโอกาสให้เขาได้สานความฝันและดำเนินไป ตามฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรจะให้ความเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่ เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรม สม่ำเสมอ และวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มี อารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้มีการเตรียมตัวเพื่อการสอน ให้มีคุณภาพอยู่ เสมอ มีความเสียสละอดทน มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเด็กให้รู้จักตัวเอง รู้จักแก้ปัญหาและเรียนรู้ที่จะ นำตัวเองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมีสติและเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ซึ่งเด็กจะมีความสุขเมื่อ ได้ เรียนกับครูที่เข้าใจเขา ร่วมคิดไปกับเขาและสามารถจูงใจให้เขาตื่นเต้น ไปกับบทเรียนแต่ละบท ให้ สนุกกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ให้เขามีกำลังใจที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆมีการดูแลเปลี่ยนแปลงกัน และมีความรักต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครูและต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้มีความศรัทธาต่อการ ดำรงชีวิตและให้รู้จักสร้างความหวัง เพื่ออนาคตของตน

3. เด็กเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา รู้จักตัวเองเห็น คุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน ได้รับความหมายของการมีชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุด ค้อยของตนเองและคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไขเข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับ ตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆได้ โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มี เหตุผลและใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ

4. เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกนักเรียนตามความถนัดและความสนใจเพื่อจะได้ ค้นพบความสามารถของตนเองซึ่งซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตน ให้สมบูรณ์ได้รับรู้ว่าวิทยาการแขนงต่างๆจะเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าเขาใฝ่ มุ่งมั่น ให้เขาได้มี โอกาสเรียน เพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล(Learn to Know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของ การทำสิ่งต่างๆให้ประสบผลสำเร็จ(Learn to Do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิถีคิดและปฏิบัติของ คนในอาชีพนั้นๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่อาชีพนั้นจริงๆ (Learn to Be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ ได้รับนั้นมาประยุกต์เข้ากับตัวเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและคน รอบข้าง

5. บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิด ความอยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง เพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติมเกิดความ ตื่นเต้นและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิด เหล่านี้ ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการ

เรียน ซึ่งไม่ได้ขีดวงจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนแต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

6. สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่จำกัดเฉพาะอยู่ในบทเรียนแต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในสภาพความเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตัวเขา ทั้งยังสามารถพยากรณ์คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบ ข้อสงสัยต่างๆ จากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอนและมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใครหรือเป็นเหยื่อคำหลอกลวงจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถให้ความช่วยเหลือและนำผู้อื่นได้เมื่อเขาโตขึ้น

ดังนั้นกล่าวได้ว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ คือ ความรู้สึกที่ดีและมีความสุขของนักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้แก่ ความรู้สึกที่มีความสุข พึงพอใจ ประทับใจ ชอบใจ ประสบความสำเร็จในการเรียน รักครู รักเพื่อน รักการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงการมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียนด้วย

2.7.3 เครื่องวัดความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2541 อ้างอิงในเหนือดวง พลุเพิ่ม, 2560, น.11) ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตรส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุย โดยมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

อารี พันธุ์ณี (2546, น.145) กล่าวว่า เครื่องมือวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธีได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่งซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดกริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สุมาลี จันทร์ชลอ (2547, น.50) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้สึกรวมหลายชนิด เช่นแบบทดสอบโดยใช้สถานการณ์ บันทึกการสังเกต และเครื่องมือหนึ่งที่นิยมใช้ คือ แบบวัดทัศนคติรูปแบบมาตรวัดทัศนคติของ Likert มาตรานี้ประกอบด้วยข้อความทัศนคติซึ่งเป็นความรู้สึกรู้สึกต่อสิ่งที่จะวัด ข้อความดังกล่าวจะมีทั้งในทางบวกและทางลบ การสร้างมาตรวัดทัศนคติมีวิธีการดังนี้

1) กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน โดยระบุว่าวัดคุณลักษณะใดต่อสิ่งใด

2) นิยามความหมายของทัศนคติให้ชัดเจนว่าประกอบด้วยลักษณะใดบ้างซึ่งจะใช้เป็นกรอบสำหรับวัด

3) รวบรวมข้อความที่แสดงทัศนคติในระดับต่างๆของบุคคลข้อความนี้ควรครอบคลุมคุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัด โดยการเขียนข้อความมากกว่าจำนวนข้อที่ต้องการใช้ ข้อความควรแสดงทัศนคติในทางที่ดี (บวก) และในทางที่ไม่ดี (ลบ) จำนวนที่ใกล้เคียงกัน

4) ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้นโดยพิจารณาเกี่ยวกับความครอบคลุมครบถ้วนตามคุณลักษณะทั้งหมดที่ต้องการวัดตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของภาษา แต่ละข้อความกับระดับของความเห็น โดยปกติมาตรวัดทัศนคติของ Likert จะแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่ เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก

5) ทดลองใช้ข้อความที่ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นอาจมีบางข้อความที่ยังไม่ชัดเจนหรือกำกวมจึงควรนำไปทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อความตรวจสอบว่ายังมีข้อความใดต้องแก้ไข

6) กำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือก วิธีที่ง่ายคือ กำหนดตามน้ำหนักสมมติ เช่น กำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 และ 1 สำหรับข้อความในทางบวก ส่วนข้อความในทางลบให้น้ำหนักกลับกัน

7) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยวิเคราะห์ความตรงของแบบทดสอบหรืออาจใช้วิธีให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก็ได้

โกสัรัมย์ นครวานากุล (2547, น.70) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดความพึงพอใจไว้ว่า เป็นการวัดด้านทัศนคติ หรือเจตคติที่เป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อนยากที่จะวัดได้โดยตรง ดังนั้น การวัดความพึงพอใจจึงใช้การวัดโดยอ้อมด้วยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนแต่การวัดความพึงพอใจมีขอบเขตจำกัด คือการวัดจะเกิดความคลาดเคลื่อนได้ตลอดเวลาที่วัด ถ้าบุคคลแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นได้ เป็นธรรมชาติของการวัดทุกๆ ไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการศึกษา เครื่องมือวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความรู้สึกของบุคคลโดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และใช้รูปแบบมาตรวัดทัศนคติของลิเคิร์ต (Likert) เป็นเครื่องมือวัด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามลิเคิร์ต (Likert) ประมาณค่า 3 ระดับ ในการวัดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกษมณี พุกหน้า (2555, น.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมองต่อทักษะปฏิบัติงาน ผลงานความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติงานของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมอง มีคะแนนทักษะปฏิบัติ โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.08 2. ผลการศึกษาผลงานความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของ ซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมอง มีคะแนนผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.50 3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติของซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมอง โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 67.26 และคะแนน

เฉลี่ยหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.37 ซึ่งหลังเรียนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระงานประดิษฐ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สุวิทย์ พรหมหมวก (2556, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษา ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการเล่นเกมในท้องถิ่นและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1.ทักษะปฏิบัติการเล่นเกมในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนเรื่องการเล่นเกมในท้องถิ่นด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนเรื่องการเล่นเกมในท้องถิ่นด้วยรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) อยู่ในระดับมากที่สุด

นิทยา เต็งประเสริฐ (2557, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิสและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รูปแบบการผสมผสานทักษะปฏิบัติเดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการแสดงชุดระบำไก่วิชาดนตรีนาฏศิลป์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นวัตมน สุทธิศักดิ์ (2558, น.บ.ทศด้อย) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1.ประสิทธิภาพของชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อพิจารณาเป็นรายชุด พบว่า ทุกชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2.ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ วิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน เท่ากับ 0.6673 คิดเป็นร้อยละ 66.73 3.สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติ วิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint มีผลการประเมินทักษะปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 80.20 อยู่ในระดับดีมาก 4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ทัศนีย์ สุอาราม (2560, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนปฏิบัติของเดวิส ที่มีต่อทักษะกระบวนการทำงาน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมีทักษะกระบวนการทำงานอยู่ในระดับดี 2.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสมีทักษะกระบวนการทำงานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โคนากะ (Konaka,1997, pp.21-22) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้ภาษาควบกันและเพศกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเกรดที่พูดภาษาญี่ปุ่น ในมลรัฐนิวยอร์ก ผลการศึกษาพบว่าระดับความสามารถในการใช้ภาษาร่วมกันสองภาษาจะเป็นตัวบอกได้ถึงความสามารถในการคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับซึ่งแสดงว่านักเรียนที่มีความสามารถในการพูดสองภาษาจะมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์สูงด้วยและเพศไม่มีผลต่อระดับการใช้ภาษาสองภาษา

ลี (Lee,1974:269-290),อ้างถึงใน เบญจพร สมานมาก, 2540, น.35) ทดลองสอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา โดยใช้เทคนิคหรือวิธีการแสดงละครประกอบการสอนช่วยทำให้นักเรียนได้ศึกษาการเรียนรู้ในสิ่งที่เขาต้องการได้อย่างมีความสุขและสนุกสนาน อีกทั้งนักเรียนยังให้ความสนใจ ใส่ใจ และได้ร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้โดยทั่วถึง และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการแสดงรูปแบบนี้ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นเวทีและจัดที่ใดก็ได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าในการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ควรใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิสเป็นการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมต่อวิชาปฏิบัติเป็นอย่างมาก จะช่วยให้นักเรียนได้ลงมือและฝึกทักษะปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จนส่งผลให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติและช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส นั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะนาฏศิลป์และความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของเดวิสของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 รูปแบบการวิจัย
- 3.5 การดำเนินการวิจัย
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รวม 13 ห้อง จำนวน 450 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้วิชา นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น ตามแนวคิดของเดวิส จำนวน 6 สัปดาห์ รวม 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.2.2.1 แบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย เป็นแบบวัดที่สังเกตจากพฤติกรรมการฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนเป็นแบบรูบริคแบบองค์ประกอบ(Analytic Rubric) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ในการวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยมี 3 ด้าน จำนวน 18 ข้อ ได้แก่

1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย
2. นาฏยศัพท์
3. การตีบท

3.2.2.2 แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guildford,1967) โดยกำหนดประเด็นการวัดเป็น 4 ด้าน จำนวน 8 ข้อ กล่าว คือ

1. คิดริเริ่ม
2. คิดคล่องแคล่ว
3. คิดยืดหยุ่น
4. คิดละเอียดลออ

3.2.2.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 24 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้เป็น 4 ด้าน คือ 1)ความจำ 2)ความเข้าใจ 3)ประยุกต์ใช้ และ 4)วิเคราะห์

3.2.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของเดวิส เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดความพึงพอใจเป็น 2 ด้านกล่าว คือ

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดหนองศรี

3.3.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

3.3.1.3 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

3.3.1.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 สัปดาห์ รวม 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องลีลาน่ารัก (การเลียนแบบสัตว์) จำนวน 2 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องภาษาท่าเบื้องต้น(ภาษาท่า) จำนวน 2 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องภาษาท่าเบื้องต้น(นาฏยศัพท์) จำนวน 2 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องลีลาน่ารัก (การตีบท) จำนวน 2 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องนาฏศิลป์ไทยพื้นบ้านสู่อาเซียน จำนวน 4 ชั่วโมง
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องนาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์ จำนวน 12 ชั่วโมง

3.3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้องของแผนการสอน ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวีส์ 5 ขั้นตอน กล่าวคือ

1. ขั้นตอนการสาธิต
2. ขั้นปฏิบัติทักษะย่อย
3. ขั้นผสมผสาน
4. ขั้นพัฒนา
5. ขั้นสมบูรณ์

จากผลการประเมินพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 115-121) สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิสที่มีคุณภาพ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 แบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย

3.3.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์,ด้านนาฏยศัพท์ และการตีบท

3.3.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ด้าน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนรูปрикแบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

3.3.1.3 กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์วิชานาฏศิลป์ไทย ในด้านทักษะนาฏศิลป์ไทย ทั้ง 3 ด้าน และนำมาเป็นเกณฑ์การประเมิน

3.3.1.4 สร้างแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นแบบรูปริก (Rubric) โดยพิจารณาทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียน 3 ด้าน คือ 1)ด้านภาษาท่าทาง 2)ด้านนาฏยศัพท์ และ 3)ด้านการตีบท

3.3.1.5 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย 3 ด้าน จำนวน 18 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบตามคำแนะนำ

3.3.1.6 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย จำนวน 6 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่าผลการประเมินทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 122) สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.1.7 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ จำนวน 6 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่าผลการประเมินทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 126) สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.1.8 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท จำนวน 6 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า ผลการประเมินทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 130) สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.1.9 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย 3 ด้าน จำนวน 18 ข้อ ไปทดลอง (Try - out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ที่เคยเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน โดยให้ครูวิชานาฏศิลป์ไทย ทั้ง 2 ท่าน เป็นผู้ประเมินทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียน พิจารณาคะแนนจากเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

3.3.1.10 นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินโดยครูวิชานาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ท่าน ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (สมนึก ภัททิยธณี , 2551 , น.85) พบว่า แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย มีค่าความเชื่อมั่น 1.00 (ภาคผนวก ง หน้า 139)

3.3.1.11 นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินโดยครูวิชานาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ท่าน ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (สมนึก ภัททิยธณี , 2551 , น.85) พบว่า แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.76 (ภาคผนวก ง หน้า 139)

3.3.1.12 นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินโดยครูวิชานาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ท่าน ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (สมนึก ภัททิยธณี , 2551 , น.85) พบว่า แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท มีค่าความเชื่อมั่น 0.80 (ภาคผนวก ง หน้า 140)

3.3.1.13 นำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินโดยครูวิชานาฏศิลป์ไทยทั้ง 2 ท่าน ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้ง 3 ฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (สมนึก ภัททิยธณี , 2551 , น.85) พบว่า แบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.99

3.3.1.14 นำแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการทำการวัดทักษะนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบวัดชุดเดียวกัน

3.3.2 แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

3.3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

3.3.2.2 สร้างแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด จำนวน 8 ข้อ โดยกำหนดประเด็นการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ 1)คิดริเริ่ม 2)คิดคล่องแคล่ว 3)คิดยืดหยุ่น และ 4)คิดละเอียดลออ

3.3.2.3 นำแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.2.4 นำแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า ผลการประเมินทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ (ภาคผนวก ง หน้า 135) จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.2.5 นำแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จำนวน 30 คน ให้ครูวิชานาฏศิลป์ทั้ง 2 ท่านเป็นผู้ประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยพิจารณาจากคะแนนเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

3.3.2.6 จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2539 , น.200 – 201) พบว่าการวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89 (ภาคผนวก ง หน้า 140)

3.3.3 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย

3.3.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ไทย

3.3.3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างข้อสอบแบบปรนัย

3.3.3.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

3.3.3.4 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 24 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3.3.3.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบตามคำแนะนำ

3.3.3.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชานาฏศิลป์ไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาของแบบทดสอบ จากนั้นนำผลการวัดและการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า มีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 16 ข้อ (ภาคผนวก ง หน้า 136)

3.3.3.7 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ที่เคยเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน

3.3.3.8 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทย มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งกำหนดค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.40-0.76 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.62-0.95 ได้ข้อสอบที่ใช้ได้ ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2538 , น.200 – 201) พบว่า แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่น 0.88 (ภาคผนวก ง หน้า 138)

3.3.3.9 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยที่พัฒนาคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการทดสอบนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบวัดชุดเดียวกัน

3.3.5 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

3.3.5.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

3.3.5.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม,2545:81;ประคอง,2538:70) จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดความพึงพอใจเป็น 2 ด้าน 1)ด้านเนื้อหา และ 2)ด้านการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ยแบบวัดความพึงพอใจ

การให้คะแนน	คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	2.50-3.00	มาก
	1.50-2.49	ปานกลาง
	1.00-1.49	น้อย

3.3.5.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.5.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอนผู้เชี่ยวชาญวิชานาฏศิลป์ไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า ผลการประเมิน 10 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 สูงกว่าระดับความสอดคล้องที่กำหนดว่ายอมรับได้ (ภาคผนวก ง หน้า 135) จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.3.5.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ที่เคยเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2539 , น.200 – 201) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.80

3.3.5.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ที่พัฒนาคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสอบถามความพึงพอใจนักเรียนหลังเรียน

3.4 รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยการทดลองแบบกลุ่มเดียว One – Group Pretest – Posttest Design (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2538 , น.247) แสดงดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ดำเนินการ	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
T ₁	แทน	การสอบก่อนเรียน
X	แทน	การจัดการสอนตามแนวคิดตามแนวคิดของเดวีส์
T ₂	แทน	การสอบหลังเรียน

3.5 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลา 6 สัปดาห์ รวม 28 ชั่วโมง ซึ่งดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 24 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน 2 ชั่วโมง และ ทดสอบหลังเรียน 2 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการเลือกสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และอธิบายวิธีการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

3.5.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เวลาใช้ 2 ชั่วโมง

3.5.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวีส์กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 24 ชั่วโมง

3.5.4 ทำการทดสอบหลังเรียน(Post - test) ด้วยแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาทดสอบ 2 ชั่วโมง

3.5.5 นำผลคะแนนจากแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 เปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent sample)

3.6.2 เปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent sample)

3.6.3 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent sample)

3.6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิสกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยการทดสอบค่าที (One Sample t-test)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติพื้นฐาน

3.7.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, น.197– 198)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

3.7.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น.197 - 198)

$$S. D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	\sum	แทน	ผลรวม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว

3.7.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.7.2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก กัททิษฐี, 2546, น.166 - 167)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับ เนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.7.2.2 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, น.209 - 211)

1) ค่าความยากง่าย

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมดที่ทำข้อนั้น

2) ค่าอำนาจจำแนก

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R _U	แทน	จำนวนคนกลุ่มเก่งที่ตอบข้อนั้นถูก
	R _L	แทน	จำนวนคนกลุ่มอ่อนที่ตอบข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

3.7.2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson 20 หรือ KR- 20 ของ โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน

$$r_{KR-20} = \left(\frac{K}{K-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r _{KR-20}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือ (q=1-p)
	S ²	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ

3.7.2.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 , น.200 – 201)

$$a = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_c^2} \right]$$

เมื่อ	a	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s _i ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s _c ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.7.2.5 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) (สมนึก กัททิยชนี, 2551, น.85)

$$R_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N-1} \frac{N \sum y^2 - (\sum y)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	R_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	X	แทน	คะแนนของ x
	Y	แทน	คะแนนของ y

3.7.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

3.7.3.1 เปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย ทักษะความคิดสร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส โดยการทดสอบค่าที (t-test for Dependent sample) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ , 2538, น.104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ
	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	df	แทน	ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ N-1

3.7.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจกับคะแนนเกณฑ์ โดยใช้การทดสอบค่าที (One Samples t-test) (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553 , น.72)

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิสสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลเพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N แทน จำนวนนักเรียน

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนกำลังสอง

df แทน ชั้นความเป็นอิสระ

t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ

p แทน ค่าความน่าจะเป็นของผลการทดสอบสมมติฐาน

** แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ผู้วิจัยได้วัดทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง ได้รับ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ด้วยแบบวัดทักษะจำนวน 3 ชุด ชุดละ 6 ข้อ จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยใช้ค่าที่ (t-test for dependent samples) ได้ผลดังตารางที่ 4.2- 4.4

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทยด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	12	2.50	0.51	166	1080	29	12.84**	.00
หลังเรียน	30	12	8.03	2.43					

** p < .01

จากตารางที่ 4.2 พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทยด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	12	2.33	0.48	256	65536	29	54.32**	.00
หลังเรียน	30	12	10.87	0.87					

** p < .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	12	1.70	0.70	234	1922	29	23.38**	.00
หลังเรียน	30	12	9.50	2.07					

** p < .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่าหลังนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ด้าน ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	36	6.53	0.78	654	14626	29	33.21**	.00
หลังเรียน	30	36	28.33	4.00					

** p < .01

จากตารางที่ 4.5 พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีคะแนนทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ด้าน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ผู้วิจัยได้วัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ด้วยแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อใหญ่ 8 ข้อย่อย โดยทำการทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 โดยใช้ค่าที (t-test for dependent samples) ได้ผลดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	16	2.46	1.25	283	2789	29	25.46**	.00
หลังเรียน	30	16	11.90	2.30					

** p < .01

จากตารางที่ 4.6 พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีคะแนนทักษะความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ผู้วิจัยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาอนุศิลป์ไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 16 ข้อ โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยใช้ค่า (t-test for dependent samples) ได้ผลดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ΣD	ΣD^2	df	t	p
ก่อนเรียน	30	16	3.53	1.20	336	3842	29	37.21**	.00
หลังเรียน	30	16	14.73	1.26					

** p < .01

จากตารางที่ 4.7 พบว่า หลังจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ และทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 โดยใช้การทดสอบค่าทางสถิติที่ (One Sample t-test) ได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

องค์ประกอบของความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น	คะแนนเกณฑ์	t	p
1. ด้านเนื้อหา	2.82	0.33	มาก	2.34	7.80**	.00
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.90	0.19	มาก	2.34	15.83**	.00
รวม	2.87	0.23	มาก	2.34	12.10**	.00

** $p < .01$

ตารางที่ 4.8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะนาฏศิลป์ไทย ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะความคิดสร้างสรรค์ ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีทักษะนาฏศิลป์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
4. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลา 6 สัปดาห์ รวม 28 ชั่วโมง ซึ่งดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 24 ชั่วโมง ทดสอบก่อนเรียน 2 ชั่วโมง และ ทดสอบหลังเรียน 2 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการเลือกสุ่มแบบ กลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้และอธิบายวิธีการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิสให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิด ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เวลาใช้ 2 ชั่วโมง

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยตามแนวคิดของเดวิสกับกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 24 ชั่วโมง

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ด้วยแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัด ทักษะความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาดทดสอบ 2 ชั่วโมง

5. นำผลคะแนนจากแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ มา วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ปรากฏผลดังนี้

5.1.1 ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทย ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เดวิส สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 อภิปรายผลของการวิจัย

จากผลการวิจัย การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ทักษะทางนาฏศิลป์ไทยของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลวิจัยเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการเรียงลำดับเป็นขั้นตอน โดยการเรียนรู้จากง่ายไปหายากและการปฏิบัติทักษะย่อยๆ ซ้ำๆ เริ่มจากการสาธิตแล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยๆ ให้ได้ก่อน แล้วนำทักษะย่อยๆ เหล่านั้น มาผสมผสานให้เกิดการพัฒนาเป็นทักษะที่สมบูรณ์อย่างชำนาญ ถูกต้อง คล่องแคล่ว และจะมีการประเมินทักษะอย่างชัดเจน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจทักษะนาฏศิลป์ไทยและเนื้อหาที่เรียนได้อย่างละเอียดเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไทยสูงขึ้น สอดคล้องกับ สุทัศน์ รักรัตนดิ และณัฐริดี ผลผลาหาร (2557) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติเป็นการพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งจะต้อง ฝึกบ่อยๆ ทำมากๆ มีการทำซ้ำๆ อยู่เป็นประจำและทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ อภิชาติ อนุกุลเวช (2551, น.64) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว และต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความชำนาญในการปฏิบัติ สอดคล้องกับ ทิศนา เขมมณี(2547, น.308) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติเป็นการสอนที่ให้นักเรียนสามารถทำตามขั้นตอนและให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะปฏิบัติ จนส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุวิทย์ พรหมหมวก (2556, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์(Davies) ที่มีต่อทักษะปฏิบัติการละเล่นในท้องถิ่นและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ทักษะปฏิบัติการละเล่นในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์(Davies) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.2 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ มีกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ

ความคิดสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมตามจินตนาการที่หลากหลาย พัฒนาทั้งสมองซีกซ้ายและซีกขวา เช่น ให้นักเรียนทำท่าเลียนแบบสัตว์ตามจินตนาการของนักเรียน แสดงบทบาทสมมติตามจินตนาการและสร้างสรรค์ทำรำประกอบเพลงตามจินตนาการของนักเรียน ครูจะคอยให้คำแนะนำ มีการตั้งคำถามให้นักเรียนค้นคว้าหาคำตอบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดจินตนาการจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือจากประสบการณ์เดิมที่เกิดขึ้นเองของนักเรียน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และมีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ อารี พันธุ์มณี (2543,น.71) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ มีอยู่ในกิจกรรมการเคลื่อนไหว กิจกรรมด้านนาฏศิลป์ไทย การเลียนแบบ การร้องเพลง การแต่งกาย การเต้น ทุกชนิดซึ่งทั้งหมดนี้มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ (2546,น.28) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เป็นความสามารถของกระบวนการทางสมองที่คิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม คิดได้แปลกใหม่ตามจินตนาการหรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีอยู่ อันนำไปสู่การคิดและเชื่อมโยงผสมผสานให้เกิดสิ่งใหม่ และ สอดคล้องกับ ดวงพร พิทักษ์วงศ์ (2546,น.10) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนนั้น สามารถพัฒนาได้ โดยการจัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ สัมผัสสิ่งแปลกใหม่เพื่อสร้างผลงานที่ไม่ซ้ำแบบใครตามประสบการณ์เดิมและจินตนาการของนักเรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมณี พุกหน้า (2555,น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมองต่อทักษะปฏิบัติงาน ผลงานความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของซิมพ์ชันเสริมด้วยเทคนิคระดมสมอง มีคะแนนผลงานความคิดสร้างสรรค์โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.50

5.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติ ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหารายละเอียดของวิชานาฏศิลป์ไทยที่ประกอบไปด้วย ภาษาท่า นาฏยศัพท์ การตีบท และความคิดสร้างสรรค์ได้ดี จนส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะปฏิบัติที่ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ ทิศนา แจมมณี (2545) กล่าวว่า การเรียนทักษะปฏิบัติเดวีส์นั้น จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ โดยการฝึกทักษะปฏิบัติย่อยๆเหล่านั้นได้ก่อนแล้ว ค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ อารยา เลียงสกุล(2559) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตาม

แนวคิดของเดวิส เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและเน้นทักษะปฏิบัติของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการฝึกปฏิบัติทักษะหลายๆ ครั้งจนเกิดความชำนาญ จึงส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวัตมณ สุทธิศักดิ์ (2558, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 66.73 และสอดคล้องกับทัศนีย์ สุอาราม (2560, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ที่มีต่อทักษะกระบวนการทำงาน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวิส ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ตามจินตนาการอย่างอิสระและจากประสบการณ์เดิมที่มี จะมีการประเมินผลการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น และมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางความคิดสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและชอบในการเรียนรู้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของเชลลี และ เมนาร์ด คับบริล (Shelly, Maynard W, 1971, p.9) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข สอดคล้องกับกัลยา ทองอ้วน (2552:34) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติที่ดีของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติในเชิงบวก เป็นความรู้สึกชอบ และพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวัตมณ สุทธิศักดิ์ (2558, น.บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูและผู้บริหารควรมีนโยบายในการสนับสนุนต่อการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิส

5.3.1.2 ควรนำวิธีการและผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชา นาฏศิลป์ไทย ตามแนวคิดของเดวิส ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อศึกษาประสิทธิผลของทักษะปฏิบัติในการเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวิสกับทักษะปฏิบัติกับวิชาศิลปะ วิชาดนตรีไทย วิชาดนตรีสากล และวิชาพลศึกษา เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติกับวิธีการสอนวิธีอื่นๆตลอดจนศึกษาความคงทนในวิธีการสอนนั้นๆว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2544). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2544). *พัฒนาการของคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาและแนวทางการประเมิน*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร. (2546). *ข้อมูลโบราณสถานเวียงกุมกาม*. เชียงใหม่: สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงใหม่.
- กัลยา ทองอ้วน. (2552). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- กิตติยวดี บุญซื่อและคณะ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.
- เกษมณี พุกหน้า. (2555). *ผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเชิงวิชาชีพชั้นเสริมด้วยเทคนิคระดมสมองต่อทักษะปฏิบัติงาน ผลงานความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระงานประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ไกล่รุ่ง นครวานากุล. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวาล แพร่ตกุล. (2552). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิบูลย์การปก.
- ณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ. (2546). *การเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการวาดภาพกับการปั้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ดวงพร พิทักษ์วงศ์. (2546). *การสร้างชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ชลบุรี: วิทยาลัยบูรพา.
- ทิสนา แจมมณี. (2543). *14 วิธีสอน สำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. (2545). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ทิสนา แจมมณี. (2545). *ทฤษฎีหลักการแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แจมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ สุอาราม. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนปฏิบัติของเดวิส ที่มีต่อทักษะกระบวนการทำงาน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: วิ.อินเตอร์พรีนซ์.
- ชนิด อยู่โพธิ์. (2516). *ศิลปะละครหรือคู่มือนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : ศิวพร.
- ธีราภรณ์ ชูชื่น. (2558). *การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ไทย-พม่า สัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรมศิลปากร.
- นิตยา เต็งประเสริฐ. (2557). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการผสมผสานทักษะปฏิบัติ เดวิส และการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติชุดระบำไก่ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นิตยา วงศ์ชู. (2555). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่องการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 35(4).

- นริศรา คณานันท์. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องบทประยุกต์ความคงทนในการเรียนรู้และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- นวัตมน สุทธิศักดิ์. (2558). ผลการใช้ชุดฝึกที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์ โดยใช้รูปแบบการฝึกทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การใช้โปรแกรม Paint สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ยะลา: โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านมลายูบางกอก).
- บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอุ้ย. (ม.ป.ป.). การสร้างเครื่องมือวัดด้านการปฏิบัติ (ทักษะพิสัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปนัดดา โภคพิพัฒน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แบบเดินเรื่องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปัทมาพร ชเลิศเพ็ชร. (2542). ความรู้พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- ประนอม เมตตาวาสี. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องระบบจำนวนเต็มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค TGT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ 4MAT (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประคอง กรรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประทีน พวงสำลี. (2514). หลักนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: ไทยมิตรการพิมพ์.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปทุมณูช ไชยมูล. (2550). การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่าย โดยใช้กิจกรรมตามแนวทหุปัญญาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องนาฏศิลป์ ไทยพื้นฐานชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ผุสดี ภูอินทร์. (2537). *เด็กกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2548). *วิธีวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป*.

กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พ.ว.)จำกัด

พิชิต ฤทธิจรรยา. (2553). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่น: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

พิชิต ฤทธิจรรยา. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

เฮาท์ออฟ เดอะมิสท์.

พัฒนพงษ์ สีดา. (2551). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นผลจากการทดลองคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ*

ปีการศึกษา 2548 ของจังหวัดอุดรดิษฐ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). อุดรดิษฐ์:

มหาวิทยาลัยอุดรดิษฐ์.

ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). *การวัดความพึงพอใจ*. สืบค้น, จาก <http://maitree3.blogspot.com/>.

ยุทธนา ทรัพย์เจริญ. (2560). *การจัดการเรียนรู้อื่นแบบผสมผสานวิชาดนตรี เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542* (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊ค

เรณู โกสินานนท์. (2544). *นาฏยศัพท์ ภาษาท่านาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส

(*Psycho-Motor Domain*). สืบค้น จาก <http://www.wk.ac.th/project/kanyarat/project1>

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ Harrow. สืบค้น จาก

<http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000116/4-techno/article/1-academic/33.pdf>

รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย. สืบค้น จาก:

<https://www.gotoknow.org/posts/204147>

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิควิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :

สุวีริยาสาสน์

วีระ ไทยพานิช. (2551). *57 วิธีสอน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา* *ขั้นพื้นฐาน* (ปริญญาณิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2553). *การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์* (เอกสารบรรยายกระบวนการวิชา EA 733). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมนึก กัททิษณีนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่5). กทม. : ประสารการพิมพ์.
- สมนึก กัททิษณีนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร เชื้อพันธ์.(2547). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน* *ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง* *กับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม. (2537). *เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และ อัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). *การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). *หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สุธีรา แก้วบุญเรือง. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องกำหนดการ* *เชิงเส้นการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน* *ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้สื่อ โปรแกรม GSP กับการสอนปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพัตรา รักษาติ. (2555). *ผลการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิสเสริมด้วยแบบฝึกทักษะ* *ที่เน้น เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะปฏิบัติดนตรีไทย ของนักเรียน* *ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี
- สุวรรณ ก้อนทอง. (2547). *ผลการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบเสียงดนตรีคลาสสิกที่มีต่อความคิด* *สร้างสรรค์ของเด็กประถมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุชนษา รักยินดี และ ณัฐรดี ผลผลาหาร. (2557). ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน วิชาดนตรี (ศูนย์ดนตรี) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2542). นาฏศิลป์ไทยสำหรับครูประถมและมัธยม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุมาลี จันทร์ชลอ.(2542).การวัดและประเมินผล.กรุงเทพฯ:เพลท หจก.สุเมตรฟิล์ม.
- สุทธภา บุญแซม. (2553:44). การศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (7E) (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุปรามี จิราณรงค์.(2551).ครูประชั้นมี้ออาชีพ.กรุงเทพมหานคร : แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ พรหมหมวก.(2556).ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) ที่มี ต่อทักษะปฏิบัติการเล่นในท้องถิ่นและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อารยา เลียงสกุล. (2559). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง งาน ประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. จังหวัดพังงา: โรงเรียนเทศบาลบ้านย่านยาว
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อาคม สายาคม. (2509). คำอธิบายนาฏศิลป์ไทยตอนต้น. กรุงเทพฯ: เอกศิลป์การพิมพ์
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรา กล้าเจริญ. (2542). ศูนย์เรียนนาฏศิลป์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ออร์สทินและลาสเลย์. (2000). เสนอขั้นตอนการสอนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อรวรรณ บรรจงศักดิ์ และอาภรณ์ มาตรีศาสตร์. (2554). หลักการสอนดนตรีนาฏศิลป์.เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสาระเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 2 สาขาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- อารี พันธุ์ณี. (2543). คิดอย่างสร้างสรรค์ (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพฯ: ลิฟแอนด์ลิฟเพลส.
- อารี พันธุ์ณี. (2537). ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

อุมารี นาสมตอง. (2559). ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงไทยสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภาษาต่างประเทศ

Guilford, J.P. (1956). *Structure of Intellect Psychological*. New York : McGraw-Hill Book Com.

Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York: McGraw-Hill Book Com.

Garrison. (1972). *Educational psychology*. Ohio: Charles E. Morrill Publishing century-crofts.

Konaka,Kummiko. (1997). *The Relationship between of Bilingualism and Gender to Divergent Thing Ability among Native Japanese Speaking Children in The New York Area*.
New York:McGraw-Hill.

Morse, Philip McCord. (1958). *Queues, inventories, and maintenance: the analysis of operational system with variable demand and supply*. : Wiley.

Shelly, Maynard Wolfe. (1964). *Human judgments and optimality*. N.P.: Wiley.

Torrance, E.P. and R.E. Myers. (1962). *Creative Learning and Teaching*. New York: Good, Mead and Company.

Vroom, Victor Harold. (1964). *Work and Motivation*. N.P.: John Wiley & Sons.

Wallach, M. A. and Kogan N. (1965). *Model of Thinking in Young Children*. New York : Holt, Rinehartandwinston.

Wilson,G. W. (n.d.). *Evaluation of Learning in Secondary School Mathematics*. in Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. Edited by Benjamin S. Bloom, U.S.A.: McGraw - Hill

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1.นางสาวรติยา สุทธิธรรม

วุฒิการศึกษา

ศ.บ. ศิลปศาสตรบัณฑิต

ศศ.ม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สถานับการศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งวิชาการ

อาจารย์สอนนาฏศิลป์ไทย

สถานที่ทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสศักดิ์ จิตตบุตร

วุฒิการศึกษา

ค.บ. ครุศาสตรบัณฑิต

ศศ.ม ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สถานับการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตำแหน่งวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (ต่อ)

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ดั่งวิเศษ

วุฒิการศึกษา

ค.บ. ครุศาสตรบัณฑิต

กศ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต

กศ.ด. การศึกษาคุญฎีบัณฑิต

สถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่งวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สถานที่ทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

4. นางสาวสภารัตน์ จรุงนันทกาล

วุฒิการศึกษา

กศ.บ. การศึกษามหาบัณฑิต

ศษ.บ. ศึกษาศาสตร์บัณฑิต

วท.ม. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

กศ.ด. การศึกษาคุญฎีบัณฑิต

สถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตำแหน่งวิชาการ

การวัดและประเมินผล

สถานที่ทำงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ (ต่อ)

5.นางสาวสุนิษา สาลีพวง

วุฒิการศึกษา

กศ.บ. การศึกษาระดับบัณฑิต

กศ.ด. การศึกษาคุศย์บัณฑิต

สถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตำแหน่งวิชาการ

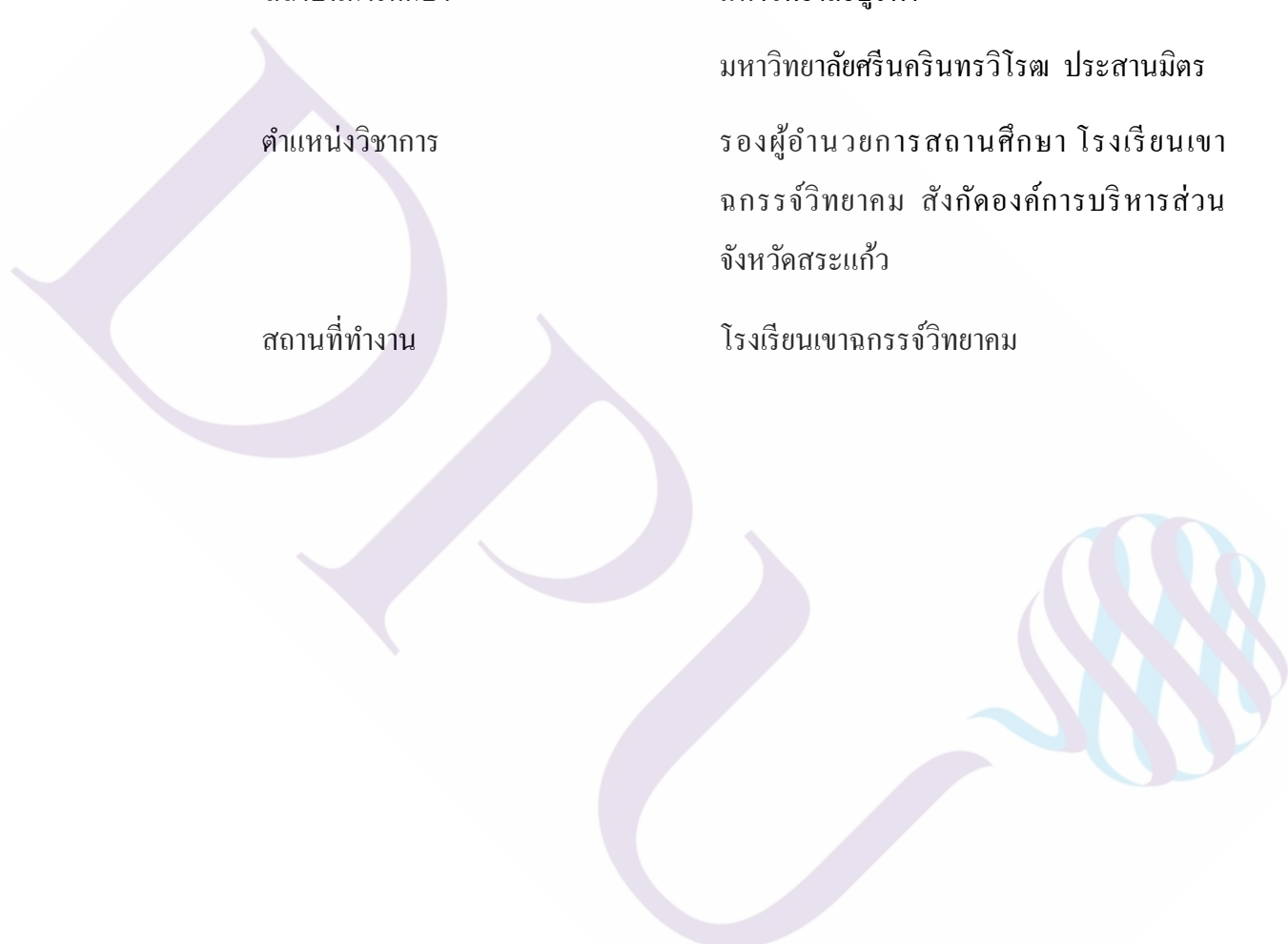
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเขา

ฉกรรจ์วิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วน

จังหวัดสระแก้ว

สถานที่ทำงาน

โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยาคม

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างเครื่องมือ

1. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
2. ตัวอย่างแบบวัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทย
3. ตัวอย่างแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์
4. ตัวอย่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชา นาฏศิลป์ไทย

รหัสวิชา ศ11101

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ลีลาน่ารัก (การเลียนแบบสัตว์)

เวลา 2 ชั่วโมง

ความคิดรวบยอด

การเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงละครและเป็นการฝึกใช้จินตนาการ ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ
2. การเลียนแบบสัตว์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ของการเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ได้
3. นักเรียนสามารถแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ได้
4. นักเรียนสามารถแสดงการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์น้ำ

เนื้อหาสาระ

การเคลื่อนไหวร่างกายที่เลียนแบบจากพฤติกรรมของสัตว์ที่นักเรียนเจอในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์เบื้องต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การสาธิต (20 นาที)

1. ครูถามนักเรียนว่ารู้จักสัตว์ชนิดใดบ้าง และสัตว์แต่ละชนิดมีเสียง มีลักษณะเป็นอย่างไร และให้นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
2. ครูสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ด้วยตนเอง
3. ครูสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์น้ำด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติทักษะย่อยๆ (20 นาที)

4.ครูนำภาพสัตว์บกมาให้นักเรียนดูและให้นักเรียนสังเกตท่าทางของสัตว์แต่ละชนิดพร้อมทั้งสาธิตท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์แล้วให้นักเรียนสังเกตและตอบคำถามว่าเป็นสัตว์ชนิดใด

5.นักเรียนปฏิบัติท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์บก สัตว์น้ำด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นผสมผสาน (20 นาที)

6.นักเรียนปฏิบัติท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์บกที่นักเรียนรู้จักทั้งหมดก่อน โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดูแล้วให้นักเรียนนำท่าที่ครูสอนมาปฏิบัติเข้าด้วยกัน

7.นักเรียนปฏิบัติท่าเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์น้ำที่นักเรียนรู้จักทั้งหมดก่อน โดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดูแล้วให้นักเรียนนำท่าที่ครูสอนมาปฏิบัติเข้าด้วยกัน หากนักเรียนติดขัดจุดใด ครูจะคอยให้คำชี้แนะ

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนา (20 นาที)

8.เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ครูจะคอยแนะนำเทคนิคการฝึกทักษะนาฏศิลป์ไทยที่จะช่วยให้ นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นสมบูรณ์ (40 นาที)

9.นักเรียนจับกลุ่มละไม่เกิน 4 คน แล้วฝึกการแสดงท่าทางเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์บก สัตว์น้ำ

10.ครูคอยสังเกต ดูแล และให้คำแนะนำนักเรียนตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติกิจกรรม

11.นักเรียนแต่ละคนฝึกแสดงท่าทางเลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์บก สัตว์น้ำ จนเกิดความชำนาญและนำท่าพฤติกรรมสัตว์ทั้งหมดที่ได้เรียนมา และจินตนาการของนักเรียน แสดงสร้างสรรค์ท่ารำเลียนแบบพฤติกรรมสัตว์บก สัตว์น้ำ หน้าชั้นเรียน

การวัดและประเมินผล

- 1.แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.แบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

สื่อการเรียนรู้

-

แหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

- 1.หนังสือเรียน ตำราที่เกี่ยวข้อง
- 2.สื่อภาพสัตว์บก สัตว์น้ำ

ตัวอย่างแบบวัดทักษะทางนาฏศิลป์ไทย

ตัวอย่างแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย
เรื่อง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
		+1	0	-1
1	ท่าตัวนั้น			
2	ท่ารัก			
3	ท่าร้องไห้			
4	ท่าเศร้า			
5	ท่าดีใจ			
6	ท่ายิ้ม			

คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score) ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเกณฑ์การประเมินไว้ 3 ระดับดังนี้
(ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	
1.ท่าตัวฉั้น	2	มือซ้ายจับหงายระดับอก มือขวาท้าวสะเอวหรือจับส่งหลังเอียงขวา ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	ปฏิบัติมือซ้ายจับหงายระดับอก มือขวาไม่ท้าวสะเอวเอียงซ้าย แต่ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้
2.ท่ารำก	2	มือทั้งสองข้างตั้งวงผสานกันระดับอก เอียงซ้าย แล้วพลิกมือทั้งสองข้างประสานกันระดับตรงฐานไหล่ เอียงขวาปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	มือทั้งสองข้างตั้งวงผสานกันระดับอก แล้วพลิกมือทั้งสองข้างประสานกันระดับตรงฐานไหล่ ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้
3.ท่าร้องไห้	2	มือซ้ายจับหงายชายพก มือขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว แตะที่หัวตาข้างซ้าย เอียงซ้ายก้มศีรษะเล็กน้อย และสะอึกตัวขึ้นเปลี่ยนเอียงขวา นำนิ้วมือข้างขวาที่กรีดออกแตะจะหัวตาข้างขวา ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	มือซ้ายจับหงายชายพก มือขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว แตะที่หัวตาข้างขวา เอียงขวาก้มศีรษะเล็กน้อย และสะอึกตัวขึ้นเปลี่ยนเอียงขวา นำนิ้วมือข้างขวาที่กรีดออกแตะจะหัวตาข้างขวา ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	
4.ท่าศร้ำ	2	นำมือทั้งสองข้างประสานลำแขนส่วนล่างแตะฝ่ามือระดับสะโพก ก้มศีรษะลงเล็กน้อย เอียงขวา ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	นำมือทั้งสองข้างประสานลำแขนส่วนล่างแตะฝ่ามือระดับสะโพก ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้
5.ท่าคิใจ	2	มือทั้งสองประกบฝ่ามือรวมที่อก(ห่อมือ กรีดนิ้ว) ยืมในหน้า ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	มือทั้งสองประกบฝ่ามือรวมที่อก(ห่อมือ กรีดนิ้ว) ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้
6.ท่ายืม	2	มือซ้ายจับหงายเข้าหาระดับปาก เอียงขวา มือขวาท้าวสะเอวหรือจับส่งหลัง ยืมในหน้า ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อภาษาท่าได้
	1	มือซ้ายจับหงายเข้าหาระดับปาก เอียงขวา ยืมในหน้า ปฏิบัติภาษาท่าได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาท่าได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาท่าได้

เกณฑ์ในการตัดสิน จากคะแนนรวม 12 คะแนน

9-12 คะแนน หมายถึง ดีมาก

5-8 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

1-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่าน

ตัวอย่างแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

ตัวอย่างแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จากรูปภาพที่ครูกำหนดให้ ให้นักเรียนตอบคำถาม ข้อ1-4

1. ให้นักเรียนออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง ดังรูปภาพ (คิดริเริ่ม)

.....

.....

.....

.....

3.จากการสร้างสรรค์ทำรำนักเรียนสามารถ นำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง (คิดยืดหยุ่น)

.....

.....

.....

.....

4.นักเรียนคิดว่าการแต่งกายของชานาควรมีรูปแบบเช่นไร (คิดละเอียดลออ)

ตัวอย่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชา นาฏศิลป์ไทย
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ - นามสกุล ลงในข้อสอบให้ชัดเจน
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 16 ข้อ เวลา 50 นาที
3. ให้นักเรียนอ่านคำถามในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยให้ทำเครื่องหมาย ให้ตรงกับตัวเลือกในกระดาษคำตอบ

1. ความหมายของพฤติกรรมการเล่นแบบคือข้อใด

- ก. การเลียนแบบพฤติกรรมจากสิ่งที่มองไม่เห็น
- ข. การเลียนแบบพฤติกรรมของสิ่งไม่มีชีวิต
- ค. การเลียนแบบพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตเช่น คน สัตว์ ธรรมชาติ

2. ประโยชน์ของการเลียนแบบพฤติกรรมสัตว์ คือข้อใด

- ก. ฝึกการสังเกตและจดจำ
- ข. ฝึกการได้ยิน
- ค. ฝึกการพูด

3. การเลียนแบบพฤติกรรมของม้าฝึกกล้ำมเนื้อส่วนใด

- ก. ขา
- ข. ตา
- ค. หู

4. ข้อใดมีความหมายถูกต้องเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมุติ

- ก. การแสดงออกทางสีหน้า
- ข. การแสดงออกทางท่าทาง
- ค. การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางและอารมณ์

5. ถ้านักเรียนรับบทบาทสมมุติเป็นนักร้อง ควรใช้อุปกรณ์ชนิดใด ในการแสดงบทบาทนี้

- ก. แก้ว
- ข. ประตู่
- ค. ไมโครโฟน

6. ภาษาท่า หมายถึงข้อใด

- ก. การสื่อสารผ่านทางสีหน้า ท่าทาง อารมณ์
- ข. การแสดงออกทางแววตา
- ค. การแสดงออกทางอารมณ์

ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจ

ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ ซึ่งพิจารณา 2 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จึงขอความร่วมมือนักเรียนในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาอนุศิลป์ไทยให้ดียิ่งขึ้น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของนักเรียน

คำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	→	น้อย
			
ด้านเนื้อหา			
1. เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับเข้าใจง่าย ไม่ยากเกินไป			
2. เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน			
3. เนื้อหาทำให้นักเรียนเข้าใจในการปฏิบัติทักษะอนุศิลป์มากขึ้น			
4. เนื้อหาในบทเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
5. นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีความสุข			
6. กิจกรรมนี้เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง			
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม			
8. กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง			

ภาคผนวก ค
ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นที่ 1 คูณการสาริต

ชั้นที่ 2 คูการสาชิต

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติทักษะย่อย

ขั้นที่ 3 การผสมผสาน

ชั้นที่ 4 การพัฒนา

ชั้นที่ 5 ชั้นสมบูรณ

ภาคผนวก ง
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส	1	1	1	1	ใช้ได้
2. เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส	1	1	1	1	ใช้ได้
3. บทบาทของครูผู้สอนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส	1	1	1	1	ใช้ได้
4. บทบาทของนักเรียนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส	1	1	1	1	ใช้ได้
5. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส เหมาะสมแก่การนำไปใช้	1	1	1	1	ใช้ได้
6. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส มีความสะดวกต่อการนำไปใช้	1	1	1	1	ใช้ได้
7. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิส มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
8. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ไทยตามแนวคิดของเดวิสนี้ สามารถส่งเสริมทักษะนาฏศิลป์ไทยและทักษะการคิดสร้างสรรค์ผลงานการแสดง	1	1	1	1	ใช้ได้
9. แต่ละขั้นของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
10. มีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลีลาน่ารัก (การเขียนแบบสัตัว) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ลีลาน่ารัก (การตีบท) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ภาษาท่าเบื้องต้น (ภาษา) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ภาษาท่าเบื้องต้น
(นาฏยศัพท์) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้านสู่อาเซียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 7 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง นาฏศิลป์ไทย
สร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.กรอบแนวคิดมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.สาระสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
5.จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
7.การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย
ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.ท่าตัวฉันทน์	1	1	1	1	ใช้ได้
2.ท่ารำกร	1	1	1	1	ใช้ได้
3.ท่าร้องไห้	1	1	1	1	ใช้ได้
4.ท่าเสริ้ว	1	1	1	1	ใช้ได้
5.ท่าคิใจ	1	1	1	1	ใช้ได้
6.ท่าอ้อม	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 9 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย
ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ไทย Rubric Score โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
1	2	มือซ้ายจับหงายระดับอก มือขวาเท้า สะเอวหรือจับส่งหลังเอียงขวา ปฏิบัติภาษาท่าถูกต้องและบอกชื่อ ภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	ปฏิบัติมือซ้ายจับหงายระดับอก มือ ขวาไม่เท้าสะเอว เอียงซ้าย แต่ ปฏิบัติภาษาทำได้แต่ไม่ถูกต้อง ทั้งหมดและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษา ทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
2	2	มือทั้งสองข้างตั้งวงผสานกันระดับอก เอียงซ้าย แล้วพลิกมือทั้งสองข้างประสานกันระดับตรงฐานไหล่ เอียงขวาปฏิบัติภาษาทำถูกต้องและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้างตั้งวงผสานกันระดับอก แล้วพลิกมือทั้งสองข้างประสานกันระดับตรงฐานไหล่ ปฏิบัติภาษาทำได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
3	2	มือซ้ายจับหางชายพก มือขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว เตะที่หัวตาข้างซ้าย เอียงซ้ายก้มศีรษะเล็กน้อย และสะอึกตัวขึ้นเปลี่ยนเอียงขวา นำนิ้วมือข้างขวาที่กรีดออกเตะจะหัวตาข้างขวา ปฏิบัติภาษาทำถูกต้องและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือซ้ายจับหางชายพก มือขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว เตะที่หัวตาข้างขวา เอียงขวาก้มศีรษะเล็กน้อย และสะอึกตัวขึ้นเปลี่ยน	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
3	1	เอียงขวา นำนิ้วมือข้างขวาที่กรีดออกแต่ละจะหัวตาข้าง	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
4	2	นำมือทั้งสองข้างประสานลำแขน ส่วนล่างแตะฝ่ามือระดับสะโพก ก้มศีรษะลงเล็กน้อย เอียงขวา ปฏิบัติภาษาทำถูกต้องและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	นำมือทั้งสองข้างประสานลำแขน ส่วนล่างแตะฝ่ามือระดับสะโพก ปฏิบัติภาษาทำได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
5	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	2	มือทั้งสองประกบฝ่ามือรวมที่อก (ห่อมือ กรีดนิ้ว) ยืมในหน้า ปฏิบัติภาษาทำถูกต้องและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองประกบฝ่ามือรวมที่อก (ห่อมือ กรีดนิ้ว) ปฏิบัติภาษาทำได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
5	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
6	2	มือซ้ายจับหงายเข้าหาระดับปาก เอียงขวา มือขวาทำสะเอวหรือจับส่งหลัง ยึดในหน้า ปฏิบัติภาษาทำถูกต้องและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือซ้ายจับหงายเข้าหาระดับปาก เอียงขวา ยึดในหน้า ปฏิบัติภาษาทำได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติและบอกชื่อภาษาทำได้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์
ไทย ด้านนาฏยศัพท์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. จีบคว่า	1	1	1	1	ใช้ได้
2. จีบหงาย	1	1	1	1	ใช้ได้
3. จีบส่งหลัง	1	1	1	1	ใช้ได้
4. วงบน	1	1	1	1	ใช้ได้
5. วงกลาง	1	1	1	1	ใช้ได้
6. วงล่าง	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์
ไทย ด้านนาฏยศัพท์ Rubric Score โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
1	2	นิ้วโป้งมือทั้งสองข้าง จีบจรดที่ข้อแรก ข้อนิ้วชี้ แล้วกรีดนิ้วที่เหลือออก หัก ข้อมือลง ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง ทั้งหมดและบอกชื่อทำนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	นิ้วโป้งมือทั้งสองข้าง จีบจรดที่ข้อแรก ข้อนิ้วชี้ ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้แต่ไม่ ถูกต้องทั้งหมด บอกชื่อนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
2	2	มือทั้งสองข้าง จีบนิ้วโป้งจรดที่ข้อแรกข้อนิ้วชี้ แล้วกรีดนิ้วที่เหลือออก หงายข้อมือขึ้นพร้อมหักข้อมือ แขนตึงส่งไปด้านหลัง ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อทำนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้าง จีบนิ้วโป้งจรดที่ข้อแรกข้อนิ้วชี้ แล้วกรีดนิ้วที่เหลือออก หงายข้อมือขึ้นพร้อมหักข้อมือ ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด บอกชื่อนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
3	2	มือทั้งสองข้าง จีบนิ้วโป้งจรดที่ข้อแรกข้อนิ้วชี้ แล้วกรีดนิ้วที่เหลือออก หงายข้อมือขึ้นพร้อมหักข้อมือ แขนตึงส่งไปด้านหลัง ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อทำนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้าง จีบนิ้วโป้งจรดที่ข้อแรกข้อนิ้วชี้ แล้วกรีดนิ้วที่เหลือออก หงายข้อมือขึ้นพร้อมหัก	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
3	1	ข้อมือ ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด บอกชื่อนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
4	2	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามืออ้อมแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ตั้งวงระดับหางคิ้วด้านข้าง ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อทำนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามือ อ้อมแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ระดับเอว ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้แต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด บอกชื่อนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามืออ้อมแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ตั้งวงระดับหางคิ้วด้านข้าง ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อทำนาฏยศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
5	2	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามือข้อแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ตั้งวงระดับไหล่ ด้านข้าง ปฏิบัติทำนาฏศัพท์ได้ ถูกต้องทั้งหมดและบอกชื่อทำ นาฏศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามือ ข้อแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ระดับเอว ปฏิบัติ ทำนาฏศัพท์ได้แต่ไม่ถูกต้อง ทั้งหมด บอกชื่อนาฏศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถปฏิบัติทำนาฏศัพท์ได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
6	2	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามือข้อแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ตั้งวงระดับชาย พกหรือตรงสะดือ ปฏิบัติทำ นาฏศัพท์ได้ถูกต้องทั้งหมดและ บอกชื่อทำนาฏศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	มือทั้งสองข้าง ตั้งวงหักข้อมือขึ้น เก็บนิ้วโป้งเข้าหาฝ่ามือ ข้อแขนทั้งสองข้างเล็กน้อย ระดับเอว ปฏิบัติ ทำนาฏศัพท์ได้แต่ไม่ถูกต้อง ทั้งหมด บอกชื่อนาฏศัพท์ได้	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
6	0	ไม่สามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.ฉันรักทุกคน	1	1	1	1	ใช้ได้
2.ฉันดีใจ	1	1	1	1	ใช้ได้
3.ฉันเศร้า	1	1	1	1	ใช้ได้
4.ฉันยิ้ม	1	1	1	1	ใช้ได้
5.ฉันร้องไห้	1	1	1	1	ใช้ได้
6.ฉันโกรธ	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะนาฏศิลป์
ไทย ด้านการตีบท Rubric Score โดยผู้เชี่ยวชาญ

ทำที่	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
	2	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (รัก) มือทั้งสองข้างตั้งวงประสานกัน ระดับอก เอียงซ้าย แล้วพลิกมือ ทั้งสองข้างแตะที่อกประสานกัน เอียงขวา (ทุกคน) เท้าสะเอวมือซ้าย เอียง ซ้าย มือขวากำมือหลวมๆเหลือแต่ นิ้วชี้พร้อมเคาะนิ้วชี้มือขวา 3 ครั้ง	1	1	1	1	ใช้ได้
1	1	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (รัก) มือทั้งสองข้างตั้งวงประสานกัน ระดับอก เอียงซ้าย แล้วพลิกมือ ทั้งสองข้างแตะที่อกประสานกัน เอียงขวา (ทุกคน) เท้าสะเอวมือซ้าย เอียง ซ้าย มือขวากำมือหลวมๆ	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
2	2	ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ดีใจ) นำมือฝ่ามือทั้งสองข้างมา ประกบกันระหว่างอก เอียงขวา	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ทำที่	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
2	1	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ดีใจ) นำมือฝ่ามือทั้งสองข้างมา ประกบกันระหว่างอก	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
3	2	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (เศร้า) นำมือซ้ายทับมือขวา ประสานกัน แล้ววางที่หน้าตักก้ม ศีรษะลงเล็กน้อย เอียงขวา	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (เศร้า) นำมือซ้ายทับมือขวา แล้ว วางที่หน้าตัก	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
4	2	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ยิ้ม) นำมือฝ่ามือทั้งสองข้างมา ประกบกันระหว่างอก เอียงขวา	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ยิ้ม) นำมือฝ่ามือทั้งสองข้างมา ประกบกัน	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ท่าที่	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
5	2	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ร้องไห้) มือซ้ายเท้าสะเอว มือ ขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว แตะ ที่หัวตาข้างซ้าย เอียงซ้ายก้มศีรษะ เล็กน้อย และสะดุ้งตัวขึ้นเปลี่ยน เอียงขวา นำนิ้วมือข้างขวากที่กรีด ออกแตะจะหัวตาข้างขวา	1	1	1	1	ใช้ได้
	1	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (ร้องไห้) มือซ้ายเท้าสะเอว มือ ขวากรีดนิ้วกลางออกมาแล้ว แตะ ที่หัวตาข้างซ้าย เอียงซ้ายก้มศีรษะ เล็กน้อย และสะดุ้งตัวขึ้น	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้
6	2	(ฉันทน์) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาเท้าสะเอว (โกรธ) มือขวาถูแรงๆที่หน้าอก แล้วบิดขึ้น เอียงซ้าย มือซ้ายเท้า สะเอว	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ทำที่	คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
			1	2	3		
6	1	(ฉันท) มือซ้ายจับหงายระดับอก เอียงขวา มือขวาทำสะเอว (โกรธ) มือขวาถูแรงๆที่หน้าอก แล้วบิดขึ้น เอียงซ้าย	1	1	1	1	ใช้ได้
	0	ไม่สามารถตีบทได้เลย	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.ให้นักเรียนออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง	1	1	1	1	ใช้ได้
2.นักเรียนคิดว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในรูปภาพที่ครูกำหนดให้ควรรู้จักอุปกรณ์ชนิดใด	1	1	1	1	ใช้ได้
3.จากการสร้างสรรค์ทำร้านักเรียนนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง	1	1	1	1	ใช้ได้
4.นักเรียนคิดว่าการแต่งกายของชานาควรมีรูปแบบเช่นไร	1	1	1	1	ใช้ได้
5.ให้นักเรียนออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง	1	1	1	1	ใช้ได้
6.นักเรียนคิดว่าจากภาพที่ครูกำหนดให้เป็นการแสดงของภาคใดและใช้อุปกรณ์ใดในการแสดง	1	1	1	1	ใช้ได้
7.จากการสร้างสรรค์ทำร้านักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง	1	1	1	1	ใช้ได้
8.นักเรียนคิดว่าการแต่งกายของภาพที่ครูกำหนดควรมีรูปแบบเช่นไร	1	1	1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย
ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
3	1	1	0	0.67	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	0	0.67	ใช้ได้
8	1	-1	0	0.33	ตัดทิ้ง
9	1	1	0	0.67	ใช้ได้
10	1	1	0	0.67	ใช้ได้
11	1	1	0	0.67	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	0	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
17	1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	ใช้ได้
20	1	1	0	0.67	ใช้ได้
21	1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
22	-1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
23	1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง
24	-1	0	0	0.33	ตัดทิ้ง

ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับเข้าใจง่าย ไม่ยากเกินไป	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2.เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน	1	1	0	1.00	ใช้ได้
3.เนื้อหาทำให้นักเรียนเข้าใจในการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์มากขึ้น	1	1	0	1.00	ใช้ได้
4.เนื้อหาในบทเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
5.นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีความสุข	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.กิจกรรมนี้เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7.นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8.กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9.รูปแบบการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนอยากเรียนวิชานาฏศิลป์ไทยมากขึ้น	1	1	0	0.67	ใช้ได้
10.กิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทย	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 15 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (N = 30)

ข้อ	H	L	P	R	แปลผล
1	12	1	0.43	0.77	คัดเลือกไว้
2	10	9	0.63	0.62	คัดเลือกไว้
3	11	1	0.40	0.70	คัดเลือกไว้
4	10	10	0.66	0.62	คัดเลือกไว้
5	12	9	0.70	0.75	คัดเลือกไว้
6	11	1	0.40	0.70	คัดเลือกไว้
7	11	9	0.66	0.68	คัดเลือกไว้
8	14	8	0.73	0.88	คัดเลือกไว้
9	13	1	0.46	0.83	คัดเลือกไว้
10	12	2	0.46	0.76	คัดเลือกไว้
11	13	7	0.46	0.82	คัดเลือกไว้
12	15	8	0.66	0.94	คัดเลือกไว้
13	15	4	0.76	0.95	คัดเลือกไว้
14	14	7	0.63	0.88	คัดเลือกไว้
15	11	8	0.63	0.69	คัดเลือกไว้
16	10	7	0.56	0.62	คัดเลือกไว้

หมายเหตุ

- ข้อสอบทั้งหมด 16 ข้อ มีความยากง่าย (p) ตามเกณฑ์ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป
- ข้อสอบมีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.40-0.76 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.62-0.95
- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

ตารางที่ 16 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์

Correlations

		teacher1	teacher2
teacher1	Pearson Correlation	1	1.00**
	Sig. (2-tailed)	30	0.000
	N		30
teacher2	Pearson Correlation	1.00**	1
	Sig. (2-tailed)	0.000	30
	N	30	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

หมายเหตุ แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาท่าทางนาฏศิลป์ (Correlations) เท่ากับ 1.00

ตารางที่ 17 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์

Correlations

		teacher1	teacher2
teacher1	Pearson Correlation	1	0.76**
	Sig. (2-tailed)	30	0.000
	N		30
teacher2	Pearson Correlation	0.76**	1
	Sig. (2-tailed)	0.000	30
	N	30	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

หมายเหตุ แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์ (Correlations) เท่ากับ 0.76

ตารางที่ 18 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท

Correlations

		teacher1	teacher2
teacher1	Pearson Correlation	1	0.80**
	Sig. (2-tailed)	30	0.000
	N		30
teacher2	Pearson Correlation	0.80**	1
	Sig. (2-tailed)	0.000	30
	N	30	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

หมายเหตุ แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท (Correlations) เท่ากับ 0.80

ตารางที่ 19 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์

Correlations

		teacher1	teacher2
teacher1	Pearson Correlation	1	0.89**
	Sig. (2-tailed)	30	0.000
	N		30
teacher2	Pearson Correlation	0.89**	1
	Sig. (2-tailed)	0.000	30
	N	30	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

หมายเหตุ แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Correlations) เท่ากับ 0.89

ตารางที่ 20 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง (D^2) ของทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านภาษาทำนาฏศิลป์ไทย

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	2	6	4	16
2	2	6	4	16
3	2	7	5	25
4	2	7	5	25
5	3	6	3	9
6	2	6	4	16
7	2	6	4	16
8	2	6	4	16
9	2	6	4	16
10	2	6	4	16
11	3	11	8	64
12	3	7	4	16
13	3	12	9	81
14	2	7	5	25
15	2	12	10	100
16	2	8	6	36
17	3	12	9	81
18	3	12	9	81
19	2	11	9	81
20	3	6	3	9
21	3	6	3	9
22	3	12	9	81
23	2	11	9	81
24	3	6	3	9
25	3	11	8	64

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
26	3	7	4	16
27	3	7	4	16
28	2	7	5	25
29	3	8	5	25
30	3	6	3	9
รวม	75	241	166	1080
\bar{X}	2.50	8.03	5.53	36.00
S.D.	0.51	2.43	2.35	29.97

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

Paired Samples Statistics

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อนเรียน	30	2.50	0.51	0.09
	หลังเรียน	30	8.03	2.43	0.44

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที่
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{166}{\sqrt{\frac{(30 \times 1080) - (166)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 12.84$$

ตารางที่ 21 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง(D^2) ของทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านนาฏยศัพท์

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	2	11	9	81
2	3	11	8	64
3	2	10	8	64
4	3	10	7	49
5	2	10	8	64
6	2	10	8	64
7	2	9	7	49
8	3	12	9	81
9	2	12	10	100
10	3	11	8	64
11	2	12	10	100
12	2	11	9	81
13	3	12	9	81
14	2	11	9	81
15	3	12	9	81
16	3	12	9	81
17	2	12	10	100
18	2	11	9	81
19	2	10	8	64
20	3	11	8	64
21	2	10	8	64
22	3	10	7	49
23	2	11	9	81
24	2	12	10	100
25	2	11	9	81
26	2	10	8	64

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
27	2	10	8	64
28	2	10	8	64
29	3	11	8	64
30	2	11	9	81
รวม	70	326	256	2206
\bar{X}	2.33	10.87	8.53	73.53
S.D.	0.48	0.87	0.87	14.76

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

Paired Samples Statistics

Pair 1		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อนเรียน	30	2.33	0.48	0.09
	หลังเรียน	30	10.87	0.87	0.16

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที่
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{256}{\sqrt{\frac{(30 \times 2206) - (256)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 54.32$$

ตารางที่ 22 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง (D^2) ของทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านการตีบท

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	2	8	6	36
2	1	8	7	49
3	2	7	5	25
4	1	7	6	36
5	1	8	7	49
6	2	8	6	36
7	2	8	6	36
8	1	7	6	36
9	1	8	7	49
10	2	7	5	25
11	1	8	7	49
12	2	7	5	25
13	1	7	6	36
14	2	7	5	25
15	3	12	9	81
16	3	12	9	81
17	3	12	9	81
18	2	12	10	100
19	2	12	10	100
20	1	10	9	81
21	1	10	9	81
22	1	10	9	81
23	2	12	10	100
24	1	10	9	81
25	2	12	10	100
26	2	12	10	100

ตารางที่ 22 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
27	1	10	9	81
28	3	12	9	81
29	2	12	10	100
30	1	10	9	81
รวม	51	285	234	1922
\bar{X}	1.70	9.50	7.80	64.06
S.D.	0.70	2.07	1.82	27.76

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

Paired Samples Statistics

Pair 1		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อนเรียน	30	1.70	0.70	0.13
	หลังเรียน	30	9.50	2.07	0.38

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที่
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{234}{\sqrt{\frac{(30 \times 1922) - (234)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 23.38$$

ตารางที่ 23 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง (D^2) ของทักษะนาฏศิลป์ไทยทั้ง 3 ด้าน

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	6	25	19	361
2	6	25	19	361
3	6	24	18	324
4	6	24	18	324
5	6	24	18	324
6	6	24	18	324
7	6	23	17	283
8	6	25	19	361
9	5	26	21	441
10	7	24	17	289
11	6	31	25	625
12	7	25	18	324
13	7	31	24	576
14	6	25	19	361
15	8	36	28	784
16	8	35	27	729
17	8	33	25	625
18	7	27	20	400
19	6	26	20	400
20	7	32	25	625
21	6	34	28	784
22	7	32	25	625
23	6	34	28	784
24	6	28	22	484
25	7	34	27	729
26	7	29	22	484

ตารางที่ 23 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
27	6	27	21	441
28	7	29	22	484
29	8	31	23	529
30	6	27	21	441
รวม	196	852	654	14626
\bar{X}	6.53	28.33	21.80	487.53
S.D.	0.78	4.00	3.59	162.55

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

Paired Samples Statistics

Pair 1		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
	ก่อนเรียน	30	6.53	0.78	0.14
หลังเรียน	30	28.33	4.00	0.73	

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{654}{\sqrt{\frac{(30 \times 14626) - (654)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 33.21$$

ตารางที่ 24 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง (D^2) ของทักษะนาฏศิลป์ไทย ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	4	14	10	100
2	2	13	11	121
3	3	10	7	49
4	1	10	9	81
5	2	16	14	196
6	3	13	10	100
7	4	13	9	81
8	4	14	10	100
9	2	11	9	81
10	3	12	9	81
11	4	14	10	100
12	5	11	6	36
13	4	16	12	144
14	2	9	7	49
15	1	14	13	169
16	3	12	9	81
17	2	14	12	144
18	1	10	9	81
19	4	15	11	121
20	2	12	10	100
21	0	7	7	49
22	1	11	10	100
23	2	11	9	81
24	4	11	7	49
25	3	13	10	100
26	1	14	13	169

ตารางที่ 24 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
27	2	9	7	49
28	2	10	8	64
29	2	10	8	64
30	1	8	7	49
รวม	74	357	283	2789
\bar{X}	2.46	11.90	9.43	92.96
S.D.	1.25	2.30	2.02	40.18

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

Paired Samples Statistics

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อนเรียน	30	2.46	1.25	0.29
	หลังเรียน	30	11.90	2.30	0.42

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที่
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{283}{\sqrt{\frac{(30 \times 2789) - (283)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 25.46$$

ตารางที่ 25 แสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาผลต่าง (D) และผลต่างกำลังสอง (D^2) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
1	4	14	10	100
2	3	14	11	121
3	1	13	12	144
4	5	15	10	100
5	4	12	8	64
6	5	15	10	100
7	5	15	10	100
8	2	13	11	121
9	5	14	9	81
10	6	16	10	100
11	4	16	12	144
12	4	14	10	100
13	4	15	11	121
14	3	13	10	100
15	4	16	12	144
16	2	16	14	196
17	4	14	10	100
18	4	16	12	144
19	2	15	13	169
20	4	15	11	121
21	5	15	10	100
22	4	14	10	100
23	2	16	14	196
24	4	16	12	144
25	2	16	14	196
26	2	16	14	196

ตารางที่ 25 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D^2
27	3	14	11	121
28	3	16	13	169
29	3	16	13	169
30	3	12	9	81
รวม	106	442	336	3842
\bar{X}	3.53	14.73	11.20	128.06
S.D.	1.20	1.26	1.64	37.80

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

Paired Samples Statistics

Pair 1		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	ก่อนเรียน	30	3.53	1.20	0.22
	หลังเรียน	30	14.73	1.26	0.23

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติทดสอบที่
 D แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคู่
 df แทน ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ $N-1$

แทนค่าสูตร

$$t = \frac{336}{\sqrt{\frac{(30 \times 3842) - (336)^2}{30 - 1}}}$$

$$t = 37.21$$

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

ด้านเนื้อหา

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ระดับความพึงพอใจ	30	2.82	0.33	0.06

One-Sample Test

	Test Value = 2.34					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
ระดับความพึงพอใจ	7.80	29	0.000	0.48	0.31	0.64

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ระดับความพึงพอใจ	30	2.90	0.19	0.06

One-Sample Test

	Test Value = 2.34					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
ระดับความพึงพอใจ	15.829	29	0.000	0.57	0.47	0.66

ภาพรวม

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ระดับความพึงพอใจ	30	2.87	0.24	0.04

One-Sample Test

	Test Value = 2.34					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	99% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
ระดับความพึงพอใจ	12.10	29	0.000	0.58	0.40	0.64

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกหลังการเรียนรู้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบ ผู้วิจัยได้นำเสนอการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน
2. ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยใช้สถิติเบื้องต้นด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ และร้อยละ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพศหญิง แสดงผลดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	10	33.33
หญิง	20	66.67
รวม	30	100.00

2. ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้จัดแยกข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบค้นพบ ทั้ง 6 แผนการเรียนรู้ โดยพิจารณาในด้านเนื้อหา และด้านกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ด้านเนื้อหา

“...เนื้อหาที่เรียนจัดลำดับเข้าใจง่าย ไม่ยากเกินไป...”

“...เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน...”

“...เนื้อหาทำให้นักเรียนเข้าใจการปฏิบัติทักษะนาฏศิลป์...”

“...เนื้อหาในบทเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน...”

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และเนื้อหาที่เรียนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามของแบบสอบถามตรงข้อเสนอแนะเป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล ตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการเรียนวิชานาฏศิลป์ตามแนวคิดของเดวีส์

2. นักเรียนคิดอย่างไรกับการสร้างสรรค์ทำรำประกอบเพลงตามแนวคิดของเดวีส์
คำตอบของนักเรียนทั้งหมดตอบไปในทางเดียวกัน

“...ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ...”

“...สนุกกับการสร้างสรรค์ทำรำ...”

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสนุกกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัย เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและเพื่อนๆ จากการสร้างสรรค์ทำรำ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวชนันธร หิรัญเชาว์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2559

ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) (เกียรตินิยมอันดับ 1)

สาขานาฏดุริยางคศิลป์ไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

